

**Azərbaycan Respublikasında kənd təsərrüfatı, balıqçılıq və
akvakultura məhsullarının istehsalı və emalı sahələrinin inkişafına
dair 2026–2030-cu illər üçün Dövlət Proqramı**

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin
2026-cı il 25 may tarixli Sərəncamı ilə təsdiq
edilmişdir

1. Qısa xülasə

“Azərbaycan Respublikasında kənd təsərrüfatı, balıqçılıq və akvakultura məhsullarının istehsalı və emalı sahələrinin inkişafına dair 2026–2030-cu illər üçün Dövlət Proqramı” (bundan sonra – Dövlət Proqramı) Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 22 iyul tarixli 3378 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının 2022–2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası”nın icrası ilə əlaqədar hazırlanmışdır.

Dövlət Proqramı 2026–2030-cu illərdə aqrar sahədə dayanıqlı inkişafın təmin edilməsini, intensiv və rəqabətqabiliyyətli istehsal modelinə keçidin sürətləndirilməsini, aqrar sahədə dəyər zəncirlərinin inkişaf etdirilməsini, fermerlərin müasir aqrar xidmətlərə çıxış imkanlarının genişləndirilməsini, eləcə də balıqçılıq və akvakultura sahələrinin inkişafını nəzərdə tutur.

Bu çərçivədə Dövlət Proqramında aqrar sahənin resurs təminatının gücləndirilməsi, su və torpaq ehtiyatlarından səmərəli istifadənin təşviqi, aqrar təhsil, elm və innovasiya sahələrinin inkişaf etdirilməsi, aqrar-emal və logistika infrastrukturunun genişləndirilməsi, subsidiya və dövlət dəstəyi mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi, rəqəmsallaşma təşəbbüslərinin dəstəklənməsi, habelə balıqçılıq və akvakultura sahəsində institusional və istehsal potensialının artırılması istiqamətində tədbirlərin həyata keçirilməsi müəyyən edilmişdir.

Dövlət Proqramının icrası nəticəsində aqrar sahədə məhsuldarlığın, əlavə dəyərin və ixrac potensialının yüksəldilməsi, müasir və intensiv istehsal texnologiyalarının tətbiqinin genişləndirilməsi, kənd yerlərində dayanıqlı məşğulluq və gəlir imkanlarının artırılması, ərzaq təhlükəsizliyinin və ekoloji dayanıqlılığın möhkəmləndirilməsi, eləcə də kənd təsərrüfatı, balıqçılıq və akvakultura sahələrinin innovativ, yüksək məhsuldarlığa əsaslanan və rəqabətqabiliyyətli inkişaf modelinə keçidinin təmin edilməsi nəzərdə tutulur.

2. Qlobal trendlər

Dünyada əhalinin sayının artması, iqlim dəyişiklikləri, urbanizasiya proseslərinin sürətlənməsi, təbii resurslara təzyiğin və qlobal ticarətdə qeyri-müəyyənliklərin artması aqrar və ərzaq sistemləri üzrə mövcud çağırışların daha da dərinləşməsinə səbəb olmuşdur.

Qabaqcıl beynəlxalq təcrübə göstərir ki, aqrar sahədə dayanıqlı inkişafın təmin olunması, ərzaq təhlükəsizliyinin möhkəmləndirilməsi və rəqabətqabiliyyətliliyin artırılması məqsədilə məhsuldarlığın yüksəldilməsi, rəqəmsal transformasiya, dəyər zənciri yanaşmasının inkişaf etdirilməsi, iqlimə uyğun və resursqoruyucu texnologiyaların tətbiqi əsas inkişaf istiqamətlərinə çevrilmişdir.

Aşağıdakı beynəlxalq meyillər aqrar və ərzaq sistemlərinin transformasiyası üzrə müasir yanaşmaların əhəmiyyətini göstərir:

- dəyər zənciri yanaşmasının genişlənməsi – Niderland, Danimarka və Almaniya kimi ölkələrdə kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı, emalı, logistikası və satışının vahid dəyər zənciri əsasında təşkili əlavə dəyərin və ixrac potensialının artırılmasının əsas amillərindən biri hesab olunur;

- intensiv və yüksək məhsuldarlığa əsaslanan istehsal modelinə keçid – İsrail və ABŞ kimi ölkələrdə innovativ texnologiyaların və resursqoruyucu yanaşmaların tətbiqi məhsuldarlığın yüksəldilməsini təmin edir;

- rəqəmsal və “ağıllı kənd təsərrüfatı” həllərinin tətbiqi – ABŞ, Yaponiya və Cənubi Koreyada sensor sistemləri, aqrodronlar, peyk müşahidə texnologiyaları və süni intellekt əsaslı idarəetmə həlləri aqrar sektorda geniş tətbiq olunur;

- su və torpaq resurslarının dayanıqlı idarə olunması və aşağıkarbonlu istehsal modelinə keçid – İsrail, Avstraliya və Avropa İttifaqı ölkələrində suvarma səmərəliliyinin artırılması, torpaq münbitliyinin qorunması, karbon emissiyalarının azaldılması və ekoloji təmiz istehsal metodlarının təşviqi prioritet istiqamətlərdən birinə çevrilmişdir;

- balıqçılıq və akvakultura sektorunun inkişafı – Norveç, Çin və Vyetnamda intensiv akvakultura texnologiyalarının tətbiqi və emal-logistika infrastrukturunun inkişafı hesabına balıq məhsulları istehsalı artırılır.

BMT-nin proqnozlarına görə dünyada əhalinin sayının 2030-cu ildə 8,5 milyard nəfərə, 2050-ci ildə isə 9,7 milyard nəfərə çatacağı gözlənilir. Bu səbəbdən qlobal ərzaq tələbatının qarşılınması məqsədilə 2050-ci ilədək ərzaq istehsalının hazırkı səviyyə ilə müqayisədə təxminən 50 faiz artırılması tələb olunur.

Bu baxımdan, FAO-nun yanaşmaları və global dayanıqlı inkişaf prinsipləri məhsuldarlığın artırılmasını, təbii resursların qorunmasını, ərzaq təhlükəsizliyinin gücləndirilməsini, iqlim dəyişikliklərinə uyğunlaşma və kənd yerlərində dayanıqlı gəlir və məşğulluq imkanlarının genişləndirilməsini aqrar siyasətin əsas prioritetləri kimi müəyyən edir.

3. Mövcud vəziyyətin təhlili

2015–2025-ci illərdə kənd təsərrüfatı, balıqçılıq və aqrar-emal sahələrində davamlı inkişaf müşahidə olunmuşdur. Bu dövrdə kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalı real olaraq 37,8 faiz artmış, o cümlədən bitkiçilik məhsulları istehsalı 48,2 faiz, heyvandarlıq məhsulları istehsalı isə 29,6 faiz yüksəlmişdir. Balıqçılıq məhsullarının istehsalı 2,7 dəfə artmışdır. Qeyd olunan dövr ərzində aqrar-emal sənayesində yüksək artım qeydə alınmışdır. Xüsusilə qida, içki, tütün və toxuculuq sənayesində istehsal həcmi əhəmiyyətli dərəcədə artmışdır.

Aqrar sahədə həyata keçirilmiş dövlət dəstəyi tədbirləri nəticəsində pambıqçılıq, tütünçülük, üzümçülük və şərabçılıq kimi ənənəvi sahələrdə istehsal və ixrac potensialı artmışdır. 2015–2025-ci illərdə ərzaq məhsullarının və içkilərin ixracı təxminən 62,8 faiz yüksəlmişdir. Eyni zamanda, bir sıra əsas məhsullar üzrə özünütəminatmə səviyyəsi yaxşılaşmış, meyvə-tərəvəz və yumurta üzrə tam özünütəminatmə səviyyəsinə nail olunmuşdur. Ət, süd, balıq və kartof məhsulları üzrə də özünütəminatmə səviyyəsində müsbət dinamika müşahidə olunmuşdur.

Son illərdə aqroparkların yaradılması, iri təsərrüfatçılıq modelinin inkişafı və kənd təsərrüfatında kooperasiya mexanizmlərinin təşviqi nəticəsində müasir texnologiyaların tətbiqi, məhsuldarlığın artırılması və ixrac yönümlü istehsal imkanları genişlənməmişdir. Aqrar sahədə istehsal, emal və logistika zəncirləri arasında inteqrasiyanın gücləndirilməsi əlavə dəyər yaradan fəaliyyətin inkişafına şərait yaratmışdır.

Ərzaq təhlükəsizliyinin və aqrar infrastrukturun gücləndirilməsi istiqamətində mühüm tədbirlər həyata keçirilmişdir. Regionlarda ümumi tutumu 400 min ton olan soyuducu anbarlar, 1,9 milyon ton tutuma malik taxıl elevatorları və logistika infrastrukturunu yaradılmış, meliorasiya tədbirləri nəticəsində 483 min hektar sahədə su təminatı yaxşılaşdırılmış, 204 min hektar suvarılan torpaq sahəsi istifadəyə verilmişdir. Bununla yanaşı, müasir suvarma sistemlərinin tətbiqi genişləndirilmişdir.

Fermerlərin istehsal vasitələrinə çıxış imkanlarının artırılması məqsədilə kənd təsərrüfatı texnikalarının lizinq mexanizmləri genişləndirilmiş və 2005–2025-ci illərdə

ümumilikdə 96 mindən çox kənd təsərrüfatı texnikası lizinqə verilmişdir. Gübrə və pestisidlərlə təminat səviyyəsinin yüksəldilməsi, eləcə də yerli gübrə istehsalının inkişaf etdirilməsi aqrar istehsalın dayanıqlığının gücləndirilməsinə töhfə vermişdir.

Son illərdə aqrar sahədə institusional və texnoloji transformasiya prosesləri sürətlənmişdir. “Elektron kənd təsərrüfatı” informasiya sisteminin (EKTİS) tətbiq sahəsi genişləndirilmiş, subsidiyaların verilməsi tam rəqəmsallaşdırılmışdır. Aqrar sığorta sahəsində dövlət–özəl tərəfdaşlığı modelinə əsaslanan yeni idarəetmə mexanizmi formalaşdırılmış, aqrar ixtisaslar üzrə ali təhsil alanların sayı artmışdır. Eyni zamanda, ağıllı istixanalar, sensor sistemləri və aqrodronlar kimi innovativ texnologiyaların tətbiqi genişlənməyə başlamışdır.

Bununla belə, aqrar və ərzaq sistemlərinin uzunmüddətli dayanıqlı inkişafı baxımından bir sıra çağırışlar aktuallığını qoruyur. İqlim dəyişikliklərinin təsirinin güclənməsi və su resursları üzrə təzyiqlərin artması resurslardan daha səmərəli istifadəni, iqlimə davamlı aqrar istehsal modelinə keçidi və məhsuldarlığın yüksəldilməsini zəruri edir. Eyni zamanda, torpaq sahələrinin parçalanmış strukturu və kiçik təsərrüfatların üstünlük təşkil etməsi müasir texnologiyaların tətbiqini, istehsalın səmərəliliyinin yüksəldilməsini və dəyər zənciri üzrə inteqrasiyanı məhdudlaşdıran əsas amillərdən biri olaraq qalır.

Qlobal ərzaq bazarlarında qeyri-sabitlik və təchizat zəncirlərində risklərin artması daxili ərzaq təhlükəsizliyinin daha da gücləndirilməsini strateji zərurətə çevirmişdir. Bununla yanaşı, aqrar istehsalda yüksək əlavə dəyər yaradan emal və ixracyönümlü fəaliyyətin stimullaşdırılması, fermerlərin maliyyə resurslarına və müasir texnologiyalara çıxışı imkanlarının artırılması, aqrar-elmi tədqiqat və innovasiya potensialının gücləndirilməsi, eləcə də kənd yerlərində dayanıqlı məşğulluq imkanlarının genişləndirilməsi qarşıdakı dövrün əsas prioritetləri sırasında yer alır.

Bu baxımdan, yüksək məhsuldarlığa malik, əlavə dəyər və ixracyönümlü inkişaf modelinə keçidin təmin edilməsi zəruridir. Aqrar sahədə inkişafın əsas mənbəyi məhsuldarlıq, texnologiya və innovasiya əsaslı intensiv inkişaf olacaqdır. Bu məqsədlə kənd təsərrüfatı, balıqçılıq və akvakultura məhsullarının istehsalı və emalı sahələrində resurslardan səmərəli istifadəyə əsaslanan müasir və iqlimə davamlı istehsal modelinin formalaşdırılması, aqrar-emal və logistika infrastrukturunun inkişaf etdirilməsi, eləcə də ərzaq təhlükəsizliyinin və ixrac potensialının gücləndirilməsi istiqamətində kompleks və əlaqələndirilmiş dövlət siyasətinin davam etdirilməsi zəruridir.

4. Hədəf göstəriciləri

Əsas hədəf indikatorları	Ölçü vahidi	Baza (2025-ci il)	Hədəf (2026–2030-cu illər üzrə ortaillik artım)
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq sahəsində yaradılan ümumi daxili məhsulun artımı	%	0,9	azı 2,0
Kənd təsərrüfatı, balıqçılıq və emal məhsullarının ixracının həcmi	mlrd. ABŞ dolları	1,5	6

Alt-hədəf indikatorları	Ölçü vahidi	Baza (2025-ci il)	Hədəf (2030-cu il)
Bitkiçilik			
Müasir suvarma sistemləri tətbiq olunan sahələr	min ha	130	~300
İntensiv meyvə bağlarının sahəsi	min ha	50	~70
İstixana komplekslərinin sahəsi	ha	1 500	~2 000
İxtisaslaşmış rayonlar üzrə buğdanın məhsuldarlığı	sent/ha	40,3	~50
İxtisaslaşmış rayonlar üzrə pambığın məhsuldarlığı	sent/ha	36,1	~50
Konsolidasiya tətbiq edilən sahə (pilot olaraq)	min ha	-	~20
Kənd təsərrüfatı təyinatlı soyuducu anbarların həcmi	min ton	400	~500
Taxıl silolarının həcmi	min ton	1 900	~2 050
Kiçik şərabçılıq təsərrüfatlarının sayı	ədəd	5	~20
Heyvandarlıq			
Cins heyvanların (iribuynuzlu) ümumi sürüdə payı	%	2,5	~10
İxtisaslaşmış aqropark və yarım intensiv təsərrüfatlarda xırdabuynuzlu heyvanların sayının artırılması	min baş	-	~670
Kəsilmiş çəkiddə mal əti istehsalında artım	%	-	azı 20
Süd istehsalında artım	%	-	azı 10
Kəsilmiş çəkiddə qoyun əti istehsalında artım	%	-	azı 9
Quş əti istehsalında artım	%	-	azı 30
Yumurta istehsalında artım	%	-	~27
Akvakultura sahəsi üzrə istehsal həcmi	ton	3 400	~7 700
Digər			
Aqrar sahədə ixtisaslar üzrə ikili diplom proqramları ilə məzun olanların ümumi sayı	nəfər	46	azı 500
Aqrar sığorta xidmətləri ilə təmin edilən sahələr	min ha	386	azı 1 000
Aqrar sığorta xidmətləri ilə təmin edilən heyvanların sayı	min baş	6,9	~100
Rəqəmsal xidmətlər vasitəsilə göstərilən aqrar dövlət dəstəyi xidmətlərinin payı	%	55	100

5. Dövlət Proqramının məqsədləri

5.1. Dövlət Proqramının məqsədləri aşağıdakılardır:

- 5.1.1. aqrar sahənin dayanıqlı və rəqabətqabiliyyətli inkişafının təmin edilməsi;
- 5.1.2. ərzaq təhlükəsizliyinin gücləndirilməsi və daxili istehsal potensialının artırılması;
- 5.1.3. aqrar sahədə məhsuldarlığın, əlavə dəyərin və ixracyönümlülüyün artırılması;
- 5.1.4. aqrar sahədə innovasiya, rəqəmsallaşma və insan kapitalının inkişaf etdirilməsi;
- 5.1.5. balıqçılıq və akvakultura sahələrinin inkişaf etdirilməsi.

6. Dövlət Proqramının prioritet istiqamətləri

6.1. Dövlət Proqramında aşağıdakı prioritet istiqamətlər müəyyən edilmişdir:

6.1.1. aqrar sahədə resurs səmərəliliyinə, iqlim dayanıqlılığına və ekoloji tarazlığa əsaslanan inkişaf modelinin formalaşdırılması;

6.1.2. aqrar xidmətlərə, maliyyə resurslarına və innovativ texnologiyalara çıxış imkanlarının genişləndirilməsi;

6.1.3. dəyər zənciri inteqrasiyasına əsaslanan ixracyönümlü aqrobiznesin inkişaf etdirilməsi;

6.1.4. aqrar sahədə müasir idarəetmə, standartlaşdırma və insan kapitalının inkişaf etdirilməsi;

6.1.5. balıqçılıq və akvakultura sahəsində dayanıqlı istehsal və bazar potensialının gücləndirilməsi.

6.2. Bu prioritet istiqamətlər üzrə məqsədlərə aşağıdakı tədbirlər vasitəsilə nail olunması nəzərdə tutulur:

6.2.1. torpaq resurslarının qorunması və ondan səmərəli istifadə olunması:

6.2.1.1. əsaslandırma:

Azərbaycan Respublikası məhdud torpaq ehtiyatlarına malik ölkələrdən biri olduğundan kənd təsərrüfatı təyinətli torpaqların qorunması və ondan səmərəli istifadənin təmin edilməsi aqrar istehsalın dayanıqlı inkişafı baxımından strateji əhəmiyyət daşıyır.

Eyni zamanda, torpaq ehtiyatlarının bir hissəsi müxtəlif dərəcədə deqradasiyaya məruz qalmış, torpaq sahələrinin parçalanmış strukturu və münbitliyin azalması torpaqdan istifadənin səmərəliliyinə mənfi təsir göstərmişdir;

6.2.1.2. görüləcək tədbirlər:

6.2.1.2.1. kənd təsərrüfatı təyinətli torpaqların münbitliyinin qorunması məqsədilə interaktiv nəzarət mexanizminin tətbiqi;

6.2.1.2.2. kənd təsərrüfatı təyinətli torpaqların münbitliyinin pozulması hallarında bərpayönümlü (rekultivasiya) tədbirlərin görülməsi mexanizminin yaradılması və tətbiqi;

6.2.1.2.3. torpaqların konsolidasiyası mexanizminin yaradılması və pilot layihə olaraq tətbiqi;

6.2.1.2.4. əkin sahələrinin aqrokimyəvi göstəricilər əsasında xəritələşdirilməsi;

6.2.1.2.5. torpaq analiz sisteminin müasirləşdirilməsi;

6.2.1.2.6. örüş və otlaq sahələrinin effektiv idarə edilməsi sisteminin yaradılması və münbitliyinin bərpası;

6.2.1.3. gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.2.1.3.1. kənd təsərrüfatı təyinətli torpaqların münbitliyinin qorunmasına nəzarət mexanizminin tətbiqinə başlanılması;

6.2.1.3.2. bərpayönümlü (rekultivasiya) tədbirlərin görülməsi nəticəsində torpaqların münbitliyinin artırılması;

6.2.1.3.3. seçilmiş pilot rayonlarda torpaqların konsolidasiyası və suvarma şəbəkələrinin qurulması üzrə yeni modelin tətbiqi;

6.2.1.3.4. ölkə üzrə əkin sahələrinin aqrokimyəvi xəritələrinin hazırlanması;

6.2.1.3.5. ümumilikdə 11 dövlət laboratoriyasının texniki müasirləşdirilməsinin başa çatdırılması;

6.2.1.3.6. ümumilikdə 480 min ha örüş və otlaq sahəsinin münbitliyinin yaxşılaşdırılması;

6.2.1.4. gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

Torpaq resurslarının idarə olunması sahəsində aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları) arasında koordinasiyanın təşkili, normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi və inzibati prosedurların formalaşdırılması prosesində gecikmələrlə bağlı risklər mövcuddur.

Bu risklərin azaldılması məqsədilə aidiyyəti qurumların nümayəndələrindən ibarət işçi qrupların yaradılması, məlumat mübadiləsinin təkmilləşdirilməsi və rəqəmsal monitorinq alətlərinin tətbiqi nəzərdə tutulur.

6.2.2. Suvarma suyundan səmərəli istifadə mexanizmlərinin inkişaf etdirilməsi:

6.2.2.1. əsaslandırma:

Azərbaycan Respublikası məhdud su ehtiyatlarına malik ölkələrdən biri olduğundan suvarma suyundan səmərəli istifadə aqrar istehsalın dayanıqlı inkişafı və məhsuldarlığın artırılması baxımından xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Əkin sahələrinin böyük hissəsinin suvarılan olması, su ehtiyatları üzrə təzyiqlərin artması və iqlim dəyişikliklərinin təsirləri su təminatının yaxşılaşdırılmasını və suvarma sistemlərinin təkmilləşdirilməsini zəruri edir.

Eyni zamanda, suvarma sistemlərində yüksək su itkiləri, təsərrüfatdaxili şəbəkələrin köhnəlməsi və müasir suvarma texnologiyalarının tətbiq səviyyəsinin məhdud olması su ehtiyatlarından istifadənin səmərəliliyinə mənfi təsir göstərir;

6.2.2.2. görüləcək tədbirlər:

6.2.2.2.1. müasir suvarma sistemlərinin tətbiqinin genişləndirilməsi;

6.2.2.2.2. suvarma suyunun keyfiyyət monitorinqi və idarəetmə sisteminin yaradılması;

6.2.2.2.3. suvarma suyunun və təsərrüfatdaxili suvarma şəbəkəsinin idarə edilməsi üzrə institusional potensialının gücləndirilməsi;

6.2.2.3. gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.2.2.3.1. ölkə üzrə əkin sahələrinin 300 min hektarında müasir suvarma sistemlərinin tətbiqi;

6.2.2.3.2. əsas irriqasiya və meliorasiya şəbəkələri üzrə su keyfiyyəti və monitorinqi sisteminin tətbiqi;

6.2.2.3.3. su resurslarını səmərəli idarəetmə sisteminin yaradılması;

6.2.2.4. gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

Meliorasiya və irriqasiya infrastrukturunun yenilənməsi üçün maliyyə resurslarının məhdudluğu, təsərrüfatlara qədər olan su və elektrik infrastrukturunun çəkilməsində gecikmələr və müasir suvarma texnologiyalarının tətbiqi üzrə çətinliklər risk olaraq qalır.

Bu risklərin azaldılması məqsədilə maliyyə resurslarının prioritet istiqamətlər üzrə səmərəli bölgüsü, təsərrüfatdaxili suvarma şəbəkələrinin inkişafı, müasir suvarma texnologiyalarının tətbiqi ilə bağlı maarifləndirmə tədbirlərinin genişləndirilməsi və beynəlxalq maliyyə institutları ilə əməkdaşlığın gücləndirilməsi nəzərdə tutulur.

6.2.3. Ətraf mühitin qorunması və iqlim dəyişikliklərinə dayanıqlı aqrar istehsal modelinin gücləndirilməsi:

6.2.3.1. əsaslandırma:

Kənd təsərrüfatı fəaliyyəti ətraf mühitə və təbii resurslara birbaşa təsir göstərdiyindən aqrar sahədə dayanıqlı inkişaf prinsiplərinin tətbiqi xüsusi əhəmiyyət daşıyır.

Eyni zamanda, iqlim dəyişiklikləri, temperatur artımı, quraqlıq və təbii resurslar üzrə təzyiqlərin artması da öz növbəsində aqrar istehsalın dayanıqlılığına mənfi təsir göstərir;

6.2.3.2. görüləcək tədbirlər:

6.2.3.2.1. kənd təsərrüfatında bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadənin təşviqi;

6.2.3.2.2. aqrar sektorda istilik effekti yaradan emissiyaların monitorinqi və hesabatlıq sisteminin yaradılması;

6.2.3.2.3. ölkədə ənənəvi ərzaq və kənd təsərrüfatı sistemlərinin dayanıqlılığının təmin edilməsi üzrə pilot layihənin həyata keçirilməsi;

6.2.3.2.4. iqlim dəyişikliklərinə həssas regionlar üzrə erkən xəbərdarlıq sisteminin qurulması;

6.2.3.3. gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.2.3.3.1. bərpa olunan mənbələrdən istifadə edən təsərrüfatların sayının 15-ə çatdırılması;

6.2.3.3.2. aqrar sektorda istilik effekti yaradan emissiyaların monitorinqi və hesabatlıq sisteminin formalaşması;

6.2.3.3.3. ölkə üzrə azı 3 Milli Əhəmiyyətli Aqrar İrs Sistemi (NIAHS) məntəqəsinin müəyyən edilməsi;

6.2.3.3.4. prioritetləşmiş regionlar üzrə erkən xəbərdarlıq sistemlərinin fəaliyyətinin təmin edilməsi;

6.2.3.4. gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

Aqrar sahədə dayanıqlı inkişaf mexanizmlərinin tətbiqi zamanı institusional və maliyyə çətinliklərinin yaranması riski mövcuddur.

Bu risklərin azaldılması məqsədilə aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları) arasında koordinasiyanın gücləndirilməsi, fəaliyyət ardıcılığının müəyyən edilməsi, beynəlxalq təcrübənin tətbiqi və yaşıl texnologiyaların təşviqi tədbirlərinin genişləndirilməsi nəzərdə tutulur.

6.2.4. Toxumçuluq və damazlıq potensialının inkişaf etdirilməsi:

6.2.4.1. əsaslandırma:

Toxumçuluq və damazlıq kənd təsərrüfatında məhsuldarlığın, keyfiyyət göstəricilərinin və rəqabətqabiliyyətliliyin artırılması baxımından böyük əhəmiyyət daşıyır. Hazırda toxumçuluq sahəsində normativ hüquqi bazanın və keyfiyyətə nəzarət mexanizmlərinin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılmasına, damazlıq işi üzrə isə uçot, seleksiya və idarəetmə sistemlərinin təkmilləşdirilməsinə ehtiyac vardır.

Eyni zamanda, seleksiya-damazlıq proqramlarının məhdud tətbiqi, damazlıq heyvanların uçot sisteminin tam formalaşmaması və peşəkar mütəxəssis potensialının aşağı olması sahənin inkişafını məhdudlaşdıran əsas amillərdəndir;

6.2.4.2. görüləcək tədbirlər:

6.2.4.2.1. toxumçuluğun (o cümlədən tingçiliyin) inkişafı üzrə hüquqi, institusional və dəstək tədbirlərinin hazırlanması və icra edilməsi;

6.2.4.2.2. toxumçuluq (o cümlədən tingçilik) sahəsində keyfiyyətə nəzarət sisteminin gücləndirilməsi;

6.2.4.2.3. bitkiçilik sahəsində seleksiya nailiyyətlərinin uçotu və onlara nəzarət sisteminin gücləndirilməsi, seleksiya proqramlarının icrası;

6.2.4.2.4. heyvandarlıq və balıqçılıq sahəsində seleksiya və damazlıq proqramlarının icrası;

6.2.4.2.5. yerli heyvan cinsləri və bitki növlərinin genetik ehtiyatları üzrə təkmil genetik material banklarının (kolleksiyaların) yaradılması;

6.2.4.2.6. milli atçılıq irsinin qorunması;

6.2.4.3. gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.2.4.3.1. idxal olunan toxumlara dövlət nəzarətinin həyata keçirilməsi;

6.2.4.3.2. toxum istehsalının artırılması, bu sahədə özünütəminatın yaxşılaşdırılması;

6.2.4.3.3. toxumçuluq sahəsində qurulmuş mütərəqqi sistem vasitəsilə keyfiyyətə və dövrüyyəyə nəzarətin təmin edilməsi;

6.2.4.3.4. seleksiya nailiyyətlərinin dövlət reyestrinin aparılması, müəlliflik və patent hüquqlarının qorunması ilə bağlı təkmil və funksional sistemin formalaşdırılması, seleksiya proqramlarının müasir metodlar tətbiq edilməklə həyata keçirilməsi;

6.2.4.3.5. heyvandarlıq və balıqçılıq sahəsində müasir metodlara əsaslanan seleksiya və damazlıq proqramlarının həyata keçirilməsi;

6.2.4.3.6. ölkədə mövcud olan, xüsusilə də itmək təhlükəsi olan aborigen heyvan cinsləri və bitki növləri üzrə genetik materialların banklarının (kolleksiyaların) və bununla bağlı məlumat bazalarının yaradılması;

6.2.4.3.7. cins atların genetik analizlərinin aparılması, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə atçılıq zavodunun yaradılması;

6.2.4.4. gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

Toxumçuluq və damazlıq sahələrinin inkişaf etdirilməsi üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsi zamanı peşəkar mütəxəssis potensialının məhdudluğu və institusional çatışmazlıqlar risk olaraq qalır.

Bu risklərin azaldılması məqsədilə beynəlxalq təşkilatlarla, elmi tədqiqat institutları və aidiyyəti tərəfdaşlarla əməkdaşlığın genişləndirilməsi, mütəxəssis hazırlığı proqramlarının gücləndirilməsi və müasir idarəetmə təcrübələrinin tətbiqi nəzərdə tutulur.

6.2.5. Baytarlıq və fitosanitar xidmətlər sisteminin gücləndirilməsi:

6.2.5.1. əsaslandırma:

Baytarlıq və fitosanitar xidmətləri kənd təsərrüfatında məhsuldarlığın, ərzaq təhlükəsizliyinin və ixrac potensialının təmin olunmasında mühüm rol oynayır. Son illərdə bu sahələrdə laboratoriya infrastrukturunu yenilənmiş, institusional potensialın gücləndirilməsi və beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması istiqamətində tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Bununla yanaşı, heyvan sağlamlığı və bitki mühafizəsi üzrə nəzarət mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi, baytarlıq və fitosanitar xidmətlərə çıxış imkanlarının artırılması, zərərli orqanizmlərin erkən aşkarlanması və rəqəmsal monitoring sistemlərinin tətbiqinin genişləndirilməsi, eləcə də heyvanların dəqiq uçotunun aparılması zəruridir;

6.2.5.2. görüləcək tədbirlər:

6.2.5.2.1. heyvandarlıq sahəsində normativ hüquqi aktların yenilənməsi;

6.2.5.2.2. heyvan sağlamlığı üzrə göstərilən dövlət xidmətlərinin, eləcə də baytarlıq preparatları ilə təminat, habelə xəstə heyvanların emal və utilizasiya infrastrukturunun inkişaf etdirilməsi;

6.2.5.2.3. bitkiçilik sahəsində zərərli orqanizmlərin aşkarlanması sisteminin tətbiqi;

6.2.5.2.4. inteqrir bitki mühafizə tədbirlərindən istifadənin genişləndirilməsi;

6.2.5.2.5. bitki mühafizə və fumiqasiya (zərərsizləşdirmə) işlərinin infrastruktur təminatının yaxşılaşdırılması;

6.2.5.2.6. ölkə üzrə bütün iribuynuzlu və xırdabuynuzlu heyvanların dövlət hesabına birdəfəlik identifikasiyasının təşkili və elektron uçotunun aparılması;

6.2.5.3. gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.2.5.3.1. ölkədə heyvandarlıq və heyvan sağlamlığı üzrə beynəlxalq standartlara uyğun normativ hüquqi bazanın və texniki tənzimləmə sisteminin tətbiqi;

6.2.5.3.2. heyvan xəstəliklərinin monitoringi və vaksin izlənməsi üzrə rəqəmsal sistemin formalaşdırılması və baytarlıq xidmətlərinə əlçatanlığın artırılması;

6.2.5.3.3. beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla, qurulmuş xəbərdarlıq və monitoring sisteminin məlumatları əsasında zərərvericilər və xəstəliklər barədə vaxtında proqnoz verilməsi;

6.2.5.3.4. ölkə üzrə inteqrir mübarizə üsullarını tətbiq edən fermerlərin sayının artması;

6.2.5.3.5. bitki mühafizə və fumiqasiya (zərərsizləşdirmə) işinin icrasının və monitoringinin təmin edilməsi üçün proqram təminatının və müvafiq infrastrukturun qurulması;

6.2.5.3.6. iribuynuzlu və xırdabuynuzlu heyvanların identifikasiyasının yekunlaşdırılması;

6.2.5.3.7. müvafiq sahədə beynəlxalq standartlara uyğun laboratoriya şəbəkəsinin formalaşdırılması;

6.2.5.4. gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

Baytarlıq və fitosanitar xidmətlərin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması, rəqəmsal nəzarət sistemlərinin tətbiqi və xidmət keyfiyyətinin yüksəldilməsi istiqamətində tədbirlərin həyata keçirilməsi zamanı ixtisaslı kadr çatışmazlığı və institusional koordinasiya problemləri yarana bilər.

Bu risklərin azaldılması məqsədilə prioritet sahələr üzrə kadr hazırlığı proqramlarının genişləndirilməsi, beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığın gücləndirilməsi və aidiyyəti qurumlar arasında məlumat mübadiləsi və koordinasiya mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi nəzərdə tutulur.

6.2.6. Aqrar maliyyə, sığorta və risk idarəetməsi mexanizmlərinin inkişaf etdirilməsi:

6.2.6.1. əsaslandırma:

Son illərdə aqrar sahəyə investisiyaların həcmi artmış, xüsusilə qeyri-dövlət maliyyə mənbələrinin aqrar sektorda rolu genişlənmişdir. Bununla yanaşı, fermerlərin güzəştli kreditlərə, dövlət vəsaitlərinə və sığorta mexanizmlərinə çıxış imkanları məhdud olaraq qalır. Mövcud kredit məhsulları bir sıra hallarda kənd təsərrüfatı istehsalının xüsusiyyətlərinə tam uyğunlaşmır və aqrar istehsalçıların maliyyə dayanıqlılığına təsir göstərir.

Aqrar sığorta sahəsində dövlət-özəl tərəfdaşlığı modelinə əsaslanan yeni idarəetmə sistemi formalaşdırılmış, sığorta predmetlərinin və risklərin əhatə dairəsi genişləndirilmişdir. Kənd təsərrüfatında iqlim və bazar risklərinin artması aqrar sığorta mexanizmlərinin genişləndirilməsini və risklərin idarə olunması sisteminin təkmilləşdirilməsini zəruri edir;

6.2.6.2. görüləcək tədbirlər:

6.2.6.2.1. maliyyə institutlarının aqrar kreditləşmə ilə bağlı müraciətlərinin qiymətləndirilməsi imkanlarının gücləndirilməsi;

6.2.6.2.2. fermerlərin güzəştli kreditlərə çıxışının yaxşılaşdırılması, kredit, zəmanət və faiz subsidiyası mexanizmlərinin genişləndirilməsi;

6.2.6.2.3. Aqrar Kredit Kooperativlərinin (AKK) və onların ittifaqının yaradılması, fəaliyyətinin dəstəklənməsi;

6.2.6.2.4. aqrar istehsal və emal sektorunda tətbiq edilən güzəştli kreditləşmə mexanizmlərinin genişləndirilməsi;

6.2.6.2.5. aqrar sığorta və subsidiya mexanizmlərinin koordinasiyasının təmin edilməsi;

6.2.6.2.6. aqrar sığortanın əhatə dairəsinin genişləndirilməsi;

6.2.6.2.7. "Aqrar sığorta" informasiya sisteminin funksional imkanlarının genişləndirilməsi;

6.2.6.2.8. aqrar sığorta sahəsi üzrə risk və zərərlərin qiymətləndirilməsi metodologiyasının və müstəqil ekspertlər institutunun inkişaf etdirilməsi;

6.2.6.2.9. aqrar sığorta haqlarının dövlət hesabına ödənilən hissəsinin subyektlərə, predmet və risklərə münasibətdə diferensiallaşdırılması;

6.2.6.3. gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.2.6.3.1. maliyyə institutlarının məlumat ehtiyaclarının ödənilməsi sisteminin formalaşdırılması;

6.2.6.3.2. maliyyə institutlarında aqrar sektor üzrə ixtisaslaşmış mütəxəssislərin sayının artırılması;

6.2.6.3.3. fermerlərin maliyyə resurslarına əlçatanlığının artırılması;

6.2.6.3.4. kollektiv kreditləşmə modeli əsasında fəaliyyət göstərən dayanıqlı aqrar kredit kooperativləri sisteminin formalaşdırılması;

6.2.6.3.5. aqrar istehsal və emal sektorunda prioritet istiqamətlər üzrə maliyyələşdirilmiş investisiya layihələrinin sayının artırılması;

6.2.6.3.6. subsidiya və aqrar sığorta mexanizmlərinin koordinasiya səviyyəsinin artırılması və sığorta ödənişlərinin operativliyinin təmin edilməsi;

6.2.6.3.7. aqrar sığorta mexanizmi çərçivəsində təminat verilən sığorta predmetlərinin və risklərin sayının artması;

6.2.6.3.8. aqrar sığorta xidmətlərinin tam elektron formada icra edilməsi, əlçatanlığın artırılması;

6.2.6.3.9. aqrar sığorta sahəsi üzrə risk xəritələrinin hazırlanması, zərərlərin qiymətləndirilməsi metodologiyalarının tətbiqi;

6.2.6.3.10. aqrar sığorta sahəsində azı 100 müstəqil ekspertin fəaliyyət göstərməsi;

6.2.6.3.11. aqrar sahədə diferensiallaşdırılmış sığorta sisteminin tam tətbiq edilməsi;

6.2.6.4. gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

Aqrar kreditləşmənin genişləndirilməsi və kredit-zəmanət mexanizmlərinin tətbiqi dövlətin maliyyə öhdəliklərinin artmasına səbəb ola bilər. Eyni zamanda, aqrar sığorta sistemindən istifadə səviyyəsinin aşağı olması və istehsalçıların sığorta mexanizmlərinə marağının az olması riskləri mövcuddur.

Bu risklərin azaldılması məqsədilə kredit və zəmanət mexanizmlərinin mərhələli tətbiqi, aşağı riskli təsərrüfat subyektlərinin prioritetləşdirilməsi, fermerlərin aqrar maliyyə və sığorta savadlılığının artırılması, habelə dövlət dəstəyi mexanizmləri üzrə məlumatlandırma tədbirlərinin genişləndirilməsi nəzərdə tutulur.

6.2.7. İnformasiya-məsləhət xidmətləri və innovasiya yayımı sisteminin inkişaf etdirilməsi:

6.2.7.1. əsaslandırma:

Son illərdə aqrar sahədə informasiya-məsləhət xidmətlərinin inkişafı istiqamətində müəyyən tədbirlər həyata keçirilmiş, elmi tədqiqat institutları, Aqrar Təlim Mərkəzi, ali təhsil müəssisələri və özəl sektor tərəfindən fermerlərə müxtəlif təlim və məsləhət xidmətləri göstərilmişdir. Eyni zamanda, beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi və müasir informasiya-məsləhət sisteminin formalaşdırılması istiqamətində layihələr icra olunmuşdur.

Bununla yanaşı, aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları) arasında koordinasiyanın yetərli səviyyədə olmaması, fermerlərin ehtiyaclarının düzgün müəyyənləşdirilməsində çətinliklər və məlumatların effektiv çatdırılması sahəsində problemlər mövcuddur. Həmçinin, müasir informasiya texnologiyalarının tətbiqi yolu ilə xidmətlərin əlçatanlığının və əhatə dairəsinin genişləndirilməsinə ehtiyac vardır;

6.2.7.2. görüləcək tədbirlər:

6.2.7.2.1. aqrar informasiya-məsləhət sisteminin formalaşdırılması;

6.2.7.2.2. aqroekoloji məlumatlar əsasında bölgələrdə müxtəlif məhsullar üzrə ixtisaslaşmanın aparılması və fermerlərin məlumatlandırılması;

6.2.7.2.3. orqanik kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalı ilə bağlı fermerlərin məlumatlandırılması;

6.2.7.3. gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.2.7.3.1. ölkə üzrə funksional informasiya-məsləhət xidmətləri şəbəkəsinin yaradılması;

6.2.7.3.2. ölkədə aqrar məhsullar üzrə ixtisaslaşmanın tamamlanması və fermerlərin məlumatlılıq səviyyəsinin artırılması;

6.2.7.3.3. orqanik kənd təsərrüfatı ilə bağlı nümunəvi təsərrüfat modellərinin formalaşdırılması;

6.2.7.3.4. fermerlərin orqanik təsərrüfatçılıqla bağlı məlumatlılıq səviyyəsinin artırılması;

6.2.7.4. gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

Kiçik təsərrüfat subyektlərinin texniki bilik və rəqəmsal bacarıqlarının məhdud olması informasiya-məsləhət və innovasiya xidmətlərindən istifadənin genişlənməsini azalda bilər. Eyni zamanda, müasir informasiya texnologiyalarına əsaslanan xidmət sistemlərinə inteqrasiyanın aşağı səviyyədə qalması riski mövcuddur.

Bu risklərin azaldılması məqsədilə fermerlər arasında maarifləndirmə və təlim tədbirlərinin genişləndirilməsi, rəqəmsal platformalardan istifadəsinin təşviqi və məlumatlandırma fəaliyyətində EKTİS-in imkanlarından geniş istifadə nəzərdə tutulur.

6.2.8. Aqrar-əmal sənayesinin inkişaf etdirilməsi:

6.2.8.1. əsaslandırma:

Son illərdə kənd təsərrüfatı məhsullarının emalı sənayesində istehsal həcmi artsa da, aqrar-əmal sahəsində yaradılan əlavə dəyərin aqrar sahədə yaradılan əlavə dəyərə nisbəti hələ də aşağı səviyyədə qalır. Bu isə ölkədə aqrar-əmal sənayesinin inkişafı və əlavə dəyər yaradan fəaliyyətin genişləndirilməsi üçün böyük potensialın mövcud olduğunu göstərir.

Eyni zamanda, aqrar sahədə intensiv texnologiyaların tətbiqi nəticəsində məhsuldarlığın artması emal və logistika infrastrukturunun daha sürətli inkişafını zəruri edir. Emal potensialının yetərli səviyyədə inkişaf etməməsi kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalının genişləndirilməsi və əlavə dəyər yaradılması imkanları üçün məhdudlaşdırıcı amil kimi çıxış edə bilər;

6.2.8.2. görüləcək tədbirlər:

6.2.8.2.1. pambıq emalı sənayesinin inkişaf etdirilməsi;

6.2.8.2.2. bitki yağlarının istehsalı klasterinin formalaşdırılmasının təşviqi;

6.2.8.2.3. şərab istehsalının təşviqi;

6.2.8.2.4. meyvə-tərəvəz məhsullarının emalı sahələrinin inkişafının təşviqi;

6.2.8.2.5. süd emalı sahələrinin inkişafının təşviqi;

6.2.8.2.6. ət məhsulları emalı sahələrinin inkişafının təşviqi;

6.2.8.2.7. gön-dəri və yun xammalının emala yönəldilməsinin dəstəklənməsi;

6.2.8.3. gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.2.8.3.1. pambıq mahlıcının iplik istehsalına yönəldilən hissəsinin, eləcə də ipliğin parça istehsalına yönəldilən hissəsinin artması;

6.2.8.3.2. azı 2 bitki yağı emalı zavodunun yaradılması;

6.2.8.3.3. kiçik butik tipli şərab istehsalçılarının sayının 20-yə çatdırılması;

6.2.8.3.4. emal edilən meyvə-tərəvəz məhsullarının həcmnin davamlı artması;

6.2.8.3.5. emal edilən yerli südün həcmnin artması;

6.2.8.3.6. ət və ət məhsulları istehsalının həcmnin davamlı artması;

6.2.8.3.7. emal və ixrac edilən gön-dəri və yunun həcmnin artması;

6.2.8.4. gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

Aqrar-əmal sənayesinə investisiya marağının məhdud olması, emal məhsulları üzrə ixrac bazarlarına çıxış imkanlarının zəifliyi və global bazarlarda qiymət dəyişkənliyi bu sahənin inkişafına mənfi təsir göstərə bilər. Eyni zamanda, logistika və saxlanma infrastrukturunun kifayət qədər inkişaf etməməsi istehsal və emal zəncirində səmərəliliyin azalmasına səbəb ola bilər.

Bu risklərin azaldılması məqsədilə investisiya təşviqi mexanizmlərinin genişləndirilməsi, ixrac bazarlarının şaxələndirilməsi, habelə aqrar-əmal sahəsində dövlət-özəl tərəfdaşlığı mexanizminin tətbiqi nəzərdə tutulur.

6.2.9. Aqrar istehsal vasitələri sənayesinin inkişaf etdirilməsi:

6.2.9.1. əsaslandırma:

Aqrar sektorun dayanıqlı inkişafının təmin olunması və məhsuldarlığın artırılması baxımından gübrə və yem istehsalı strateji əhəmiyyət daşıyır. Hazırda ölkədə azot tərkibli karbamid gübrəsi istehsal edilsə də, kənd təsərrüfatının artan tələbatının tam şəkildə yerli

istehsal hesabına qarşılanması üçün istehsal imkanlarının genişləndirilməsinə ehtiyac vardır.

Eyni zamanda, heyvandarlıq sektorunda yem təminatında idxaldan asılılığın azaldılması məqsədilə yerli yem istehsalının təşviqi mühüm prioritet hesab edilir. Bu istiqamətdə yerli xammal bazasının genişləndirilməsi, yem istehsalı müəssisələrinin maddi-texniki təminatının gücləndirilməsi və istehsal həcminin artırılması heyvandarlıq təsərrüfatlarının dayanıqlı yem təminatına çıxışını yaxşılaşdıracaqdır;

6.2.9.2. görüləcək tədbirlər:

6.2.9.2.1. gübrə istehsalının təşviq olunması;

6.2.9.2.2. yem istehsalının təşviq olunması;

6.2.9.3. gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.2.9.3.1. gübrə istehsalının artırılması və daxili tələbatın təminat səviyyəsinin yerli istehsal hesabına yüksəldilməsi;

6.2.9.3.2. yerli yem istehsalının və yem təminatında yerli istehsalın payının artırılması;

6.2.9.4. gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

Gübrə və yem istehsalı sahəsində əsas risklərə yüksək investisiya xərcləri, xammal təminatında fasilələr, həmçinin istehsal texnologiyalarına çıxış imkanlarının məhdudluğu aid edilə bilər. Bununla yanaşı, idxal məhsulları ilə rəqabət və bazar dəyişkənliyi yerli istehsalın inkişaf tempinə təsir göstərə bilər.

Qeyd olunan risklərin neytrallaşdırılması məqsədilə investisiya təşviqlərinin tətbiqi, güzəştli maliyyələşmə və subsidiyalaşdırma mexanizmlərinin genişləndirilməsi, eləcə də yerli xammal bazasının gücləndirilməsi və logistika infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi nəzərdə tutulur.

6.2.10. Aqrar sahədə logistika infrastrukturunun və təchizat sisteminin inkişaf etdirilməsi:

6.2.10.1. əsaslandırma:

Son illərdə dövlət dəstəyi hesabına regionlarda soyuducu anbarlar, taxıl elevatorları və digər logistika obyektləri yaradılmış, yol-nəqliyyat infrastrukturunu inkişaf etdirilmiş və bu da kənd təsərrüfatı istehsalçıların bazara çıxış imkanlarını yaxşılaşdırmışdır.

Bəzi kənd təsərrüfatı məhsulları üzrə mövsümi qiymət dəyişkənliyi, istehsalçı və pərakəndə satış qiymətləri arasında yüksək fərqlər, eləcə də məhsulların saxlanılmasında və satışında logistika məhdudiyyətləri qalmaqdadır. Mövcud anbar infrastrukturunu bir sıra məhsullar üzrə kifayət etsə də, xüsusilə taxıl və tərəvəz məhsullarının saxlanılmasına və logistikasının genişləndirilməsinə ehtiyac vardır. Eyni zamanda, süd tədarükü və məhsul toplama sistemlərinin zəif inkişafı bəzi dövrlərdə istehsalçıların öz məhsullarını əlverişli bazar şərtləri ilə realizə etməsinə mane olur. Ərzaq məhsullarının dövlət sifarişi əsasında satınalma sisteminin funksionallığının gücləndirilməsi aqrar sahədə dayanıqlı və səmərəli təchizat sisteminin formalaşdırılmasına mühüm töhfə verə bilər;

6.2.10.2. görüləcək tədbirlər:

6.2.10.2.1. süd toplama məntəqələrinin logistika infrastrukturunun yaxşılaşdırılması və süd təchizatı zəncirinin dəstəklənməsi;

6.2.10.2.2. kənd təsərrüfatı təyinatlı soyuducu anbar şəbəkəsinin genişləndirilməsi;

6.2.10.2.3. taxıl saxlanması üzrə logistika sistemlərinin inkişaf etdirilməsi;

6.2.10.2.4. ərzaq məhsullarının dövlət sifarişi ilə satınalma sisteminin institusional və funksional baxımdan gücləndirilməsi;

6.2.10.3. gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.2.10.3.1. regionlar üzrə süd təchizatı zəncirinin optimallaşdırılması və sənaye emalına yönəldilən süd həcmının artırılması;

6.2.10.3.2. regionlar üzrə soyuducu anbarlarının həcmi 100 min ton artırılması;

6.2.10.3.3. taxıl saxlanma həcminin azı 150 min kubmetr artırılması;

6.2.10.3.4. ərzaq məhsullarının mərkəzləşdirilmiş qaydada dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına satın alınması prosesində istehsalçı fermer və emalçılardan alış payının artırılması;

6.2.10.4. gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

Logistika və bazar infrastrukturunu layihələrinin yüksək investisiya tutumlu olması özəl sektorun bu sahəyə marağını məhdudlaşdırma bilər. Eyni zamanda, bəzi regionlarda infrastruktur obyektlərinin yaradılması əlavə maliyyə və texniki çətinliklərlə müşayiət oluna bilər.

Bu risklərin azaldılması məqsədilə dövlət-özəl tərəfdaşlığı mexanizmlərinin tətbiqi, güzəştli maliyyələşdirmə və subsidiya alətlərinin genişləndirilməsi, habelə regionlar üzrə ehtiyacların mərhələli və prioritet əsasda qiymətləndirilməsi nəzərdə tutulur.

6.2.11. İxracıya yönümlü aqrobiznes və aqropark modelinin inkişaf etdirilməsi:

6.2.11.1. əsaslandırma:

Aqrar sektorda əlavə dəyərin artırılması, ixrac potensialının genişləndirilməsi və rəqabətqabiliyyətli aqrobiznes mühitinin formalaşdırılması baxımından ixracıya yönümlü istehsal və aqropark modelinin inkişafı strateji əhəmiyyət daşıyır. Hazırda kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracında artım müşahidə olunsa da, ixracın əsasən məhdud sayda bazarlar üzrə cəmləşməsi diversifikasiya tədbirlərinin gücləndirilməsini zəruri edir. Eyni zamanda, yüksək əlavə dəyər yaradan məhsulların istehsalı və ixracı istiqamətində mövcud potensialdan tam istifadə olunmadığı müşahidə edilir və bu sahədə əhəmiyyətli inkişaf imkanları qalmaqdadır.

Aqroparkların müasir idarəetmə və istehsal modelləri əsasında inkişaf etdirilməsi, istixana və intensiv bağçılıq sahələrinin genişləndirilməsi, sertifikatlaşdırma və brendləşmə imkanlarının artırılması aqrar məhsulların beynəlxalq bazarlarda mövqeyinin gücləndirilməsinə xidmət edə bilər;

6.2.11.2. görüləcək tədbirlər:

6.2.11.2.1. ixracıya yönümlü aqrobizneslər üçün ixracın təşviqi üzrə ünvanlı dəstək mexanizminin yaradılması və icrası;

6.2.11.2.2. aqrar istehsal və emal müəssisələrinin kommunal infraquruluşa çıxış imkanının artırılması;

6.2.11.2.3. istixana sahələrinin inkişafı üçün stimullaşdırma mexanizminin tətbiqi;

6.2.11.2.4. intensiv bağların genişləndirilməsinin dəstəklənməsi;

6.2.11.2.5. kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçıların qlobal və regional bazarlarda qəbul edilən sertifikatları əldə etməsi məqsədilə subsidiya mexanizmlərinin formalaşdırılması və tətbiqi;

6.2.11.2.6. aqroparkların yeni inkişaf modelinə keçidinin dəstəklənməsi;

6.2.11.2.7. yerli aqrar məhsullarının brendləşdirilməsi;

6.2.11.3. gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.2.11.3.1. qeyri-ənənəvi xarici bazarlara ixrac həcminin artırılması;

6.2.11.3.2. aqrar istehsal və emal müəssisələrinin enerji, su və qaz təminatı infrastrukturunun genişləndirilməsi və kommunal xidmətlərə çıxış imkanlarının artırılması;

6.2.11.3.3. 250 hektar sahədə yeni istixana qurulması (o cümlədən Şərqi Zəngəzurda 122 hektar), fəaliyyətini dayandırmış 250 hektar istixananın modernləşdirilməsi;

6.2.11.3.4. ölkə üzrə intensiv bağların sahəsinin 70 min hektara çatdırılması;

6.2.11.3.5. hər il azı 2 istehsalçının qlobal bazarlarda tanınan sertifikat almasının dəstəklənməsi;

6.2.11.3.6. aqroparklar üzrə istehsal həcminin artırılması, azı 5 aqroparkın ixracıya yönümlü fəaliyyətinin təmin edilməsi;

6.2.11.3.7. regional brend statusu əldə etmiş məhsulların sayının artırılması;

6.2.11.4. gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

İxracçıya aqrobiznes və aqropark modelinin inkişafı zamanı əsas risklərə xarici bazarlarda rəqabətin güclənməsi, beynəlxalq standart və sertifikat tələblərinə uyğunlaşmada çətinliklər, logistika və kommunal infrastruktur məhdudiyyətləri, eləcə də investisiya və maliyyə resurslarına çıxış imkanlarının məhdudluğu aid edilə bilər. Bununla yanaşı, iqlim dəyişiklikləri istehsalın dayanıqlılığına təsir göstərə bilər.

Bu risklərin neytrallaşdırılması məqsədilə dövlət dəstəyi və subsidiya mexanizminin tətbiqinin genişləndirilməsi, sertifikatlarla bağlı maarifləndirmə tədbirlərinin həyata keçirilməsi, ixrac bazarlarının şaxələndirilməsi, eləcə də innovativ və resursqoruyucu texnologiyaların tətbiqinin təşviqi nəzərdə tutulur;

6.2.12. Aqrar sahədə institusional və rəqəmsal idarəetmənin, data əsaslı qərarvermə sistemlərinin gücləndirilməsi:

6.2.12.1. əsaslandırma:

Son illərdə aqrar sahədə dövlət xidmətlərinin rəqəmsallaşdırılması, məlumat bazalarının inteqrasiyası və elektron xidmətlərin genişləndirilməsi istiqamətində mühüm institusional islahatlar həyata keçirilmişdir. Subsidiyaların verilməsi prosesinin tam elektronlaşdırılması, EKTİS-in tətbiqi aqrar sahədə idarəetmənin səmərəliliyinin və şəffaflığının artırılmasına imkan yaratmışdır. Ötən dövr ərzində Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən qurumlarda həyata keçirilmiş institusional islahatlar idarəetmə və fəaliyyət səmərəliliyinin artırılmasına mühüm töhfə vermişdir.

Əldə olunmuş uğurlarla yanaşı, aqrar sahədə data əsaslı idarəetmə mexanizmlərinin genişləndirilməsi, EKTİS-in funksional imkanlarının artırılması, müxtəlif dövlət informasiya ehtiyatları və sistemləri arasında inteqrasiyanın gücləndirilməsi, aqrar sahədə normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi və institusional potensialın yeni çağırışlara uyğun inkişaf etdirilməsi zəruridir;

6.2.12.2. görülməli tədbirlər:

6.2.12.2.1. kənd təsərrüfatında data əsaslı effektiv idarəedilmənin təşkili üçün süni intellekt həllərinin genişləndirilməsi;

6.2.12.2.2. EKTİS-in mövcud altsistemləri imkanlarının genişləndirilməsi;

6.2.12.2.3. kənd təsərrüfatı texnikasına texniki nəzarətin institusional təşkilinin təkmilləşdirilməsi və maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi;

6.2.12.2.4. Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən qurumlarda idarəetmənin səmərəliliyinin artırılması;

6.2.12.3. gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.2.12.3.1. süni intellektdən istifadə etməklə hazırlanan modulların sayının 30-a çatdırılması;

6.2.12.3.2. EKTİS-in kənd təsərrüfatı sahəsində fəaliyyət göstərən subyektləri zəruri xidmətlər və məlumatlarla təmin edən vahid platformaya çevrilməsi;

6.2.12.3.3. EKTİS-in digər sistemlərə inteqrasiyasının gücləndirilməsi;

6.2.12.3.4. kənd təsərrüfatı texnikasına texniki nəzarətin yeni mexanizmlər əsasında icrasının təmin edilməsi;

6.2.12.3.5. Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin tabeliyindəki qurumlarda optimallaşdırmanın aparılması, korporativ idarəetmənin tətbiqi ilə bağlı islahatların həyata keçirilməsi və səmərəliliyinin artırılması;

6.2.12.4. gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

Rəqəmsal idarəetmə sistemlərinin genişləndirilməsi və institusional islahatların həyata keçirilməsi zamanı texniki və institusional uyğunlaşma çətinlikləri, məlumat bazalarının inteqrasiyası prosesində gecikmələr, eləcə də ixtisaslı insan resurslarının məhdudluğu müəyyən risklər yarada bilər.

Bu risklərin azaldılması məqsədilə mərhələli tətbiq mexanizmlərinin formalaşdırılması, aidiyyəti dövlət qurumları arasında koordinasiyanın gücləndirilməsi, rəqəmsal bacarıqlar üzrə kadr hazırlığı proqramlarının genişləndirilməsi və mövcud informasiya ehtiyatlarının və sistemlərinin texniki imkanlarının təkmilləşdirilməsi nəzərdə tutulur.

6.2.13. Aqrar subsidiya və dəstək mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi:

6.2.13.1. əsaslandırma:

Aqrar sahədə dayanıqlı inkişafın təmin olunması, məhsuldarlığın və əlavə dəyərin artırılması baxımından subsidiya və dövlət dəstəyi mexanizmlərinin səmərəliliyinin yüksəldilməsi xüsusi əhəmiyyət daşıyır.

Son illərdə aqrar sahədə subsidiya, güzəştli kredit və digər dövlət dəstəyi alətləri tətbiq edilmiş, kənd təsərrüfatı istehsalçılarının istehsal resurslarına çıxışı yaxşılaşdırılmışdır. Bununla belə, mövcud dəstək mexanizmlərinin daha çox məhsuldarlıq, intensiv istehsal, ixracyönümlülük və əlavə dəyər yaradan fəaliyyətin təşviqinə yönəldilməsi, eləcə də dəyər zəncirinin bütün mərhələlərini əhatə edən daha çevik və nəticəyönümlü dəstək sisteminin formalaşdırılması zəruridir;

6.2.13.2. görüləcək tədbirlər:

6.2.13.2.1. iribuynuzlu heyvandarlıqda cins tərkibinin yaxşılaşdırılması və yeni dəstək mexanizmlərinin tətbiqi;

6.2.13.2.2. qoyunçuluqda cins tərkibinin yaxşılaşdırılmasının, yarım intensiv təsərrüfatların formalaşdırılmasının dəstəklənməsi;

6.2.13.2.3. quşçuluq sahəsinin inkişafının stimullaşdırılması;

6.2.13.2.4. kənd təsərrüfatı texnikası və avadanlıqlarının satışına tətbiq olunan güzəşt mexanizmlərinin effektivliyinin artırılması;

6.2.13.2.5. aqrar istehsal və emal sahələrində vergi siyasətinin dəyər zənciri üzrə optimallaşdırılması;

6.2.13.2.6. buğda istehsalının artırılması ilə bağlı stimullaşdırma tədbirlərinin həyata keçirilməsi;

6.2.13.2.7. pambıq istehsalının artırılması ilə bağlı stimullaşdırma tədbirlərinin həyata keçirilməsi;

6.2.13.2.8. kənd təsərrüfatı fəaliyyəti ilə məşğul olan qadın və gənc fermerlər üçün xüsusi dəstək mexanizmləri və layihələrinin həyata keçirilməsi;

6.2.13.2.9. kənd təsərrüfatında kooperasiyalaşma və assosiasiyaların inkişafının dəstəklənməsi;

6.2.13.3. gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.2.13.3.1. yüksək məhsuldar cins heyvanların sayının artırılaraq ümumi sürüdə payının minimum 10 faizə çatdırılması;

6.2.13.3.2. mal əti istehsalı həcmnin 20 faiz, süd istehsalı həcmnin 10 faiz artırılması;

6.2.13.3.3. qoyun əti istehsalı həcmnin azı 9 faiz artırılması;

6.2.13.3.4. quş əti istehsalının 30 faiz, yumurta istehsalında isə 27 faiz artırılması;

6.2.13.3.5. prioritetlərə və ehtiyaclara uyğun olaraq aqrar sahənin texnika və avadanlıqlarla təminatının yaxşılaşdırılması;

6.2.13.3.6. buğda məhsuldarlığının ixtisaslaşmış rayonlarda 50 sentner/ha-ya çatdırılması, buğda istehsalı həcmnin ölkə üzrə 20 faiz artırılması;

6.2.13.3.7. ixtisaslaşmış rayonlar üzrə pambığın məhsuldarlığının 50 sentner/ha-ya çatdırılması, pambığın istehsal həcmnin 17 faiz artırılması;

6.2.13.3.8. kənd təsərrüfatı fəaliyyəti ilə məşğul olan qadınların və gənc fermerlərin sayının artırılması;

6.2.13.3.9. ümumilikdə 5 funksional nümunəvi kooperativin, 3 funksional nümunəvi assosiasiyanın (ittifaqın) fəaliyyətə başlaması;

6.2.13.4. gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

Subsidiya və dövlət dəstəyi mexanizmlərinin tətbiqi zamanı aqrar subyektlərin yeni yanaşma və texnologiyalara uyğunlaşma imkanlarının məhdud olması, investisiya mühitində dəyişkənlik və bəzi sahələr üzrə özəl sektor marağının zəifliyi gözlənilən nəticələrin əldə olunmasına təsir göstərə bilər. Eyni zamanda, dəstək mexanizmlərinin tətbiqində resurs bölgüsü və hədəflənmə ilə bağlı çətinliklər, eləcə də aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları) arasında koordinasiya problemləri müəyyən risklər yarada bilər.

Bu risklərin azaldılması məqsədilə dəstək mexanizmlərinin pilot layihə əsasında tətbiqi, regionlar üzrə ehtiyacların düzgün qiymətləndirilməsi, rəqəmsal monitoring və qiymətləndirmə sistemlərinin tətbiqi, şəffaflıq və hesabatlılıq prinsiplərinin gücləndirilməsi, habelə fermerlər və digər maraqlı tərəflərlə davamlı maarifləndirmə və kommunikasiya tədbirlərinin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur.

6.2.14. Aqrar elm, təhsil sahələrinin və insan kapitalının inkişaf etdirilməsi:

6.2.14.1. əsaslandırma:

Son illərdə aqrar sahə üzrə təhsil və elmi tədqiqat potensialının gücləndirilməsi istiqamətində müəyyən irəliləyişlər əldə edilmişdir. Aqrar ixtisaslar üzrə ali təhsil alanların sayı artmış, aqrarıönümlü elmi tədqiqat müəssisələrinin maddi-texniki bazasının yaxşılaşdırılması istiqamətində tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Aqrar sahənin innovativ və texnologiya əsaslı inkişafı üçün əmək bazarının tələblərinə uyğun peşəkar kadr hazırlığının gücləndirilməsi, aqrar təhsil sisteminin müasir tələblərə uyğunlaşdırılması və elmi tədqiqat fəaliyyətinin effektivliyinin artırılması zəruridir. Peşə təhsili pilləsində aqrar ixtisaslar üzrə kadr hazırlığının məhdud olması, gənclərin aqrar elmə marağının zəifliyi və beynəlxalq standartlara uyğun tədqiqat potensialının yetərli səviyyədə formalaşmaması bu sahədə əsas çağırışlar olaraq qalır;

6.2.14.2. görülməli tədbirlər:

6.2.14.2.1. aqrar sahədə ikili diplom proqramlarının genişləndirilməsi və xarici universitetlə birgə universitetin yaradılması;

6.2.14.2.2. aqrar sahə üzrə peşə standartlarının hazırlanması və təhsilin məzmununun yenilənməsi;

6.2.14.2.3. aqrar sahədə fəaliyyət göstərən mütəxəssislərin reyestrinin yaradılması və təlim proqramlarına cəlb edilməsi;

6.2.14.2.4. aqrar sahədə qeyri-formal məşğulluğun azaldılması;

6.2.14.2.5. elmi tədqiqat institutlarını idarəetmə sistemlərinin modernləşdirilməsi, institusional islahatların aparılması;

6.2.14.2.6. beynəlxalq elmi tədqiqat mərkəzləri ilə əməkdaşlığın genişləndirilməsi;

6.2.14.2.7. aparılan elmi tədqiqatların müasir tələblərə uyğun olaraq keyfiyyətinin yüksəldilməsi və gənclər arasında elmi tədqiqatların aparılmasına marağın artırılması;

6.2.14.2.8. elmi tədqiqat institutlarının infrastruktur təminatının yaxşılaşdırılması;

6.2.14.3. gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.2.14.3.1. aqrar ixtisaslar üzrə ikili diplom proqramlarından məzun olanların ümumi sayının 500-ə çatdırılması;

6.2.14.3.2. bir xarici universitet ilə əməkdaşlıq çərçivəsində birgə universitetin yaradılması;

6.2.14.3.3. azı 30 yeni peşə və kvalifikasiya standartının hazırlanması, azı 10 proqramın kurikulumunun yenilənməsi;

6.2.14.3.4. azı 200 tələbənin xaricdə istehsalat təcrübəsinin təşkili, azı 100 təhsil verənin təlimlərə cəlb edilməsi;

6.2.14.3.5. aqrar sahədə fəaliyyət göstərən bütün istiqamətlər üzrə mütəxəssislərin reyestrinin yaradılması;

6.2.14.3.6. beynəlxalq tərəfdaş mərkəzlərlə birlikdə azı bir mükəmməllik və innovasiya mərkəzinin yaradılması;

6.2.14.3.7. aparılan elmi tədqiqatların sayının artırılması, indeksləşdirilmiş jurnallarda çap olunan məqalələrin sayının 2027-ci ildən başlayaraq hər il 10 faiz artırılması;

6.2.14.3.8. aqrar sahədə elmi tədqiqatlarla məşğul olan gənc alimlərin sayının artırılması;

6.2.14.3.9. elmi tədqiqat institutlarının müasir tələblərə uyğun infrastrukturla təminat səviyyəsinin yaxşılaşdırılması;

6.2.8.4. gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

Aqrar sahədə əməkhaqqı səviyyəsinin və elmi fəaliyyətin cəlbəciliyinin aşağı olması, regionlarda aqrar təhsilə çıxış imkanlarının qeyri-bərabərliyi, ixtisaslı pedaqoji və elmi kadr çatışmazlığı, habelə beynəlxalq standartlara uyğun tədqiqat potensialının məhdudluğu bu sahədə əsas risklərdəndir.

Bu risklərin azaldılması məqsədilə aqrar təhsil və elmi tədqiqat sahəsində beynəlxalq əməkdaşlığın genişləndirilməsi, nüfuzlu elmi nəşrlərdə tədqiqat fəaliyyətinin təşviqi, gənc alimlər üçün stimullaşdırıcı mexanizmlərin tətbiqi, regionlarda aqrar təhsil imkanlarının genişləndirilməsi və əmək bazarının tələblərinə uyğun kadr hazırlığı proqramlarının inkişaf etdirilməsi nəzərdə tutulur.

6.2.15. Balıq ehtiyatlarının qorunması, idarəetmə və nəzarət potensialının gücləndirilməsi:

6.2.15.1. əsaslandırma:

Balıqçılıq və akvakultura sektoru ölkənin ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunması, əhalinin keyfiyyətli zülal mənbələrinə çıxış imkanlarının genişləndirilməsi, regionlarda məşğulluğun artırılması və ixrac potensialının inkişaf etdirilməsi baxımından xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Son illərdə həmin sektorda inkişaf imkanları genişlənsə də, balıq ehtiyatlarının qorunması, ekoloji tarazlığın saxlanılması, nəzarət və idarəetmə mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi, eləcə də normativ hüquqi bazanın beynəlxalq tələblərə uyğunlaşdırılması istiqamətində əlavə tədbirlərə ehtiyac vardır.

Balıq ovunun dayanıqlı prinsiplər əsasında təşkili, rəqəmsal nəzarət və izləmə sistemlərinin tətbiqi, həmçinin balıqartırma fəaliyyətinin gücləndirilməsi su bioresurslarının bərpasına, məhsuldarlığın artımına və dayanıqlı inkişaf modelinin formalaşmasına xidmət edəcəkdir;

6.2.15.2. görülməli tədbirlər:

6.2.15.2.1. balıqçılıq və akvakultura sahəsində normativ hüquqi bazanın müasir tələblərə uyğunlaşdırılması;

6.2.15.2.2. idarəetmə sistemlərinin təkmilləşdirilməsi və rəqəmsallaşdırılması;

6.2.15.2.3. balıq ovunun dayanıqlı əsaslarla təşkili, izlənməsi və bu sahədə nəzarətin gücləndirilməsi;

6.2.15.2.4. balıqartırma fəaliyyətinin gücləndirilməsi;

6.2.15.3. gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.2.15.3.1. beynəlxalq standartlara uyğun normativ hüquqi bazanın formalaşdırılması;

6.2.15.3.2. balıqçılıq və akvakultura sahəsində sanitariya nəzarəti sisteminin beynəlxalq tələblərə uyğun təşkili, nəzarət və idarəetməni həyata keçirmək üçün informasiya sisteminin yaradılması;

6.2.15.3.3. balıq ehtiyatlarının qorunması və ekoloji balansın saxlanılması üçün balıq ovunun ekosistemə uyğun prinsiplər əsasında həyata keçirilməsi və balıq ovuna nəzarətin təşkili;

6.2.15.3.4. ümumilikdə 2 balıqartırma təsərrüfatının fəaliyyətinin təmin edilməsi;

6.2.15.4. gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

Balıqçılıq və akvakultura sahəsində əsas risklərə qanunsuz və normadan artıq balıq ovu, su hövzələrinin çirklənməsi, iqlim dəyişikliklərinin su bioresurslarına təsiri,

xəstəliklərin yayılması, eləcə də nəzarət və monitorinq mexanizmlərinin yetərsizliyi aid edilə bilər. Bununla yanaşı, müasir texnologiyalara, keyfiyyətli yem və damazlıq materiallarına çıxış imkanlarının məhdudluğu, həmçinin ixtisaslı kadr çatışmazlığı sektorun sahənin inkişaf tempinə mənfi təsir göstərə bilər.

Qeyd olunan risklərin neytrallaşdırılması məqsədilə normativ hüquqi bazanın beynəlxalq standartlara uyğun təkmilləşdirilməsi, rəqəmsal monitorinq və izləmə sistemlərinin tətbiqi, nəzarət tədbirlərinin gücləndirilməsi, elmi əsaslı idarəetmə yanaşmalarının tətbiqi və mütəxəssis hazırlığı üzrə proqramların genişləndirilməsi nəzərdə tutulur.

6.2.16. Balıqçılıq məhsulları üzrə istehsal və ixrac imkanlarının genişləndirilməsi:

6.2.16.1. əsaslandırma:

Son illərdə balıqçılıq və akvakultura sahələrinin inkişafı istiqamətində institusional və normativ tədbirlər həyata keçirilmiş, balıqçılıq məhsullarının istehsalı artmış və bununla da özünütəminatmə səviyyəsi yüksəlmişdir. Bununla yanaşı, ölkədə balıq məhsullarının adambaşına istehlakı dünya orta göstəricisindən aşağı olaraq qalır və daxili bazarda istehsal, emal və logistika potensialının genişləndirilməsinə ehtiyac vardır;

6.2.16.2. görüləcək tədbirlər:

6.2.16.2.1. balıqçılıq sahəsində inkişaf zonalarının müəyyən edilməsi;

6.2.16.2.2. balıqçılıq sahəsində damazlıq işinin gücləndirilməsi;

6.2.16.2.3. balıqçılıq və akvakultura sahələrində dəstək mexanizmlərinin formalaşdırılması;

6.2.16.3. gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.2.16.3.1. akvakultura sahəsində 1 aqroparkın yaradılması, inkişaf zonalarının müəyyən edilməsi;

6.2.16.3.2. damazlıq balıqçılıq təsərrüfatlarının formalaşdırılması;

6.2.16.3.3. akvakultura subyektlərinin məhsul buraxılışının 7700 tona çatdırılması;

6.2.16.4. gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

Balıqçılıq və akvakultura sahələrində tədbirlərin həyata keçirilməsi zamanı institusional və normativ çətinliklər, maliyyə və texniki resursların məhdudluğu, ixtisaslı kadr çatışmazlığı, eləcə də iqlim dəyişiklikləri və su ehtiyatlarının vəziyyəti ilə bağlı risklər yarana bilər.

Bu risklərin azaldılması məqsədilə dövlət–özəl tərəfdaşlığı mexanizmlərinin tətbiqi, beynəlxalq təcrübənin və innovativ texnologiyaların tətbiqinin genişləndirilməsi, elmi tədqiqat və monitorinq sistemlərinin gücləndirilməsi, həmçinin kadr hazırlığı və maarifləndirmə tədbirlərinin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur.

7. Maliyyələşmə mexanizmləri

Dövlət Proqramında nəzərdə tutulmuş tədbirlərin icrası üçün tələb olunan maliyyə resurslarının müvafiq illər üzrə Azərbaycan Respublikasının dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş vəsait, büdcədən kənar vəsait, eləcə də qanunla qadağan olunmayan digər mənbələr hesabına maliyyələşdirilməsi həyata keçiriləcəkdir.

Suvarma suyu ilə təminatın yaxşılaşdırılması istiqamətində görüləcək tədbirlərin effektiv icrasının təmin edilməsi üçün təsərrüfatlara qədər gələn suvarma şəbəkəsinin qurulması üçün tələb olunan maliyyələşmənin Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 10 oktyabr tarixli 320 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Su ehtiyatlarından səmərəli istifadəyə dair Milli Strategiya”, habelə 2020-ci il 15 aprel tarixli 1986 nömrəli Sərəncamı ilə yaradılmış Komissiyanın fəaliyyəti çərçivəsində təmin edilməsi nəzərdə tutulur.

8. Dövlət Proqramının həyata keçirilməsinə dair Tədbirlər Planı

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
Prioritet istiqamət 8.1. Aqrar sahədə resurs səmərəliliyinə, iqlim dayanıqlılığına və ekoloji tarazlığa əsaslanan inkişaf modelinin formalaşdırılması							
Fəaliyyət istiqaməti 8.1.1. Torpaq resurslarının qorunması və ondan səmərəli istifadə olunması							
8.1.1.1.	Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqların münbitliyinin qorunması məqsədilə interaktiv nəzarət mexanizminin tətbiq edilməsi	KTN	İN, ETSN, YİHO	2026–2030	Süni intellektin tətbiqi məqsədilə proqram təminatının və texniki avadanlıqların alınması və qurulması ilə bağlı işlərə başlanılması	Süni intellektin tətbiqi məqsədilə proqram təminatının və texniki infrastrukturun qurulması, torpaqların münbitliyinin qorunması üzrə interaktiv nəzarət mexanizminin pilot olaraq 2 rayonda tətbiq edilməsi	Ölkə üzrə interaktiv nəzarət mexanizminin tətbiqinə başlanılması
8.1.1.2.	Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqların münbitliyinin pozulması hallarında bərpayönümlü (rekultivasiya) tədbirlərin görülməsi mexanizminin yaradılması və tətbiq edilməsi	KTN	İN, ETSN	2026–2030	Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqların münbitliyinin mühafizəsinə və artırılmasına dair qaydaların hazırlanması, torpaqların münbitliyinin pozulması hallarında dəymiş ziyanın aradan qaldırılması üçün bərpayönümlü yanaşmanın tətbiqinə dair təkliflər hazırlanması	İnteraktiv nəzarət mexanizminin nəticələrinin bərpayönümlü (rekultivasiya) tədbirlərlə əlaqələndirilməsi, torpaqların münbitliyinin pozulması hallarının aradan qaldırılması üçün bərpayönümlü tədbirlərin görülməsi	Bərpayönümlü (rekultivasiya) tədbirlərinin görülməsi nəticəsində torpaqların münbitliyinin artırılması
8.1.1.3.	Torpaqların konsolidasiyası mexanizminin yaradılması və pilot	KTN	İN, ADSEA	2026–2030	Beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla torpaqların	Seçilmiş 2 pilot rayonda (Qəbələ və Salyan) 20 min hektar sahədə torpaqların konsolidasiyası və təsərrüfatdaxili suvarma şəbəkəsinin qurulması işlərinin görülməsi, kadastr xəritələrinin yenilənməsi,	

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
	layihə olaraq tətbiq edilməsi				konsolidasiyasına dair normativ hüquqi aktın təsdiq edilməsi	su resurslarından istifadənin effektiv idarə olunması ilə bağlı yeni pilot modelin tətbiq edilməsi	
8.1.1.4.	Əkin sahələrinin aqrokimyəvi göstəricilər əsasında xəritələşdirilməsi	KTN	İN	2026–2030	Əkin sahələrinin aqrokimyəvi göstəriciləri üzrə məlumat bazasının yaradılması	10 rayon üzrə əkin sahələrinin aqrokimyəvi göstəricilərə uyğun xəritələşdirilməsi	Ölkə üzrə əkin sahələrinin aqrokimyəvi xəritələrinin hazırlanması
8.1.1.5.	Torpaq analizi sisteminin müasirləşdirilməsi	KTN		2026–2030	Müvafiq sahədə laboratoriyalar üzrə ehtiyacların qiymətləndirilməsi	Azı 6 dövlət laboratoriyasının texniki müasirləşdirilməsi	Ümumilikdə 11 dövlət laboratoriyasının texniki müasirləşdirilməsinin başa çatdırılması
8.1.1.6.	Örüş və otlaq sahələrinin effektiv idarə edilməsi sisteminin yaradılması və münbitliyinin bərpası	KTN, İN	ETSN	2027–2030	Örüş və otlaqların səmərəli idarə olunması məqsədilə rəqəmsal həllərin tətbiq edilməsi	Örüş və otlaqların elektron uçotunun qurulması, örüş və otlaqların münbitliyinin qorunması üçün subsidiya mexanizminin tətbiq edilməsi	Ümumilikdə 480 min ha örüş və otlaq sahələrinin münbitliyinin yaxşılaşdırılması
Fəaliyyət istiqaməti 8.1.2. Suvarma suyundan səmərəli istifadə mexanizminin inkişaf etdirilməsi							
8.1.2.1.	Müasir suvarma sistemlərinin tətbiqinin genişləndirilməsi	KTN	İN, ADSEA, digər aidiyyəti orqanlar (qurumlar)	2026–2030	Müasir suvarma sistemlərinin tətbiqi üzrə fəaliyyət planının hazırlanması, güzəştli satış və dəstək mexanizmlərinin tətbiqinə başlanılması	Müasir suvarma sistemlərinin tətbiqinin genişləndirilməsi üzrə fəaliyyət planının icrası, müasir suvarma sistemlərinin tətbiqi üçün sututar və artezian quyuları ilə təminat layihələrinin dəstəklənməsi mexanizminin hazırlanması və tətbiq edilməsi	Ölkə üzrə əkin sahələrinin 300 min hektarında müasir suvarma sistemlərinin tətbiq edilməsi

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
8.1.2.2.	Suvarma suyunun keyfiyyət monitorinqi və idarəetmə sisteminin yaradılması	ADSEA	KTN, İN	2028–2030	İrriqasiya və meliorasiya şəbəkələrində olan suyun analizinin aparılması mexanizminin formalaşdırılması ilə bağlı təkliflər hazırlanması	Azı 3 pilot regionda su keyfiyyəti monitorinqi sisteminin tətbiq edilməsi	Əsas irriqasiya və meliorasiya şəbəkələri üzrə su keyfiyyəti monitorinqi sisteminin tətbiq edilməsi
8.1.2.3.	Suvarma suyunun və təsərrüfatdaxili suvarma şəbəkəsinin idarə edilməsi üzrə institusional potensialın gücləndirilməsi	KTN, ADSEA		2026–2030	Sudan İstifadəedənlər Birlikləri üzrə institusional qiymətləndirmənin aparılması, beynəlxalq təcrübə əsasında təkliflər hazırlanması	Pilot regionlarda yeni idarəetmə modelinin tətbiqi, nəticələr əsasında yeni hüquqi və institusional tənzimləmələrin hazırlanması	Su resurslarının səmərəli idarəetmə sisteminin formalaşdırılması
Fəaliyyət istiqaməti 8.1.3. Ətraf mühitin qorunması və iqlim dəyişikliklərinə dayanıqlı aqrar istehsal modelinin gücləndirilməsi							
8.1.3.1.	Kənd təsərrüfatında bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadənin təşviqi	KTN	EN	2027–2030	Aqrar sahənin enerji təminatında bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə edilməsi üzrə qiymətləndirmələrin aparılması, bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadənin təşviqi üçün dəstək mexanizminin formalaşdırılması	Azı 5 pilot təsərrüfatda bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadənin tətbiq edilməsi	Bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə edən təsərrüfatların sayının 15-ə çatdırılması

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
8.1.3.2.	Aqrar sektorda istilik effekti yaradan emissiyaların monitorinqi və hesabatlıq sisteminin yaradılması	KTN	ETSN	2028–2030	Aqrar sektorda istilik effekti yaradan emissiyaların qiymətləndirilməsi metodologiyasının hazırlanması	Qiymətləndirmənin pilot olaraq aparılması	Aqrar sektorda istilik effekti yaradan emissiyaların monitorinqi və hesabatlıq sisteminin tətbiq edilməsi
8.1.3.3.	Ölkədə ənənəvi ərzaq və kənd təsərrüfatı sistemlərinin dayanıqlılığının təmin edilməsi üzrə pilot layihənin həyata keçirilməsi	KTN	AQTA, İN, YİHO	2027–2028	Qlobal Əhəmiyyətli Aqrar İrs Sisteminin (GIAHS) metodologiyası əsasında ölkədə Milli Əhəmiyyətli Aqrar İrs Sistemi (NIAHS) məntəqələrinin müəyyənləşdirilməsi mexanizminin yaradılması	NIAHS məntəqələrinin müəyyənləşdirilməsi üçün uyğun regionların seçilməsi və qiymətləndirmələrin aparılması	Azı 3 NIAHS məntəqəsinin müəyyən edilməsi
8.1.3.4.	İqlim dəyişikliklərinə həssas regionlar üzrə erkən xəbərdarlıq sisteminin qurulması	KTN	ETSN, ADSEA	2027–2030	2 prioritet zona üzrə risk qiymətləndirməsinin aparılması	Erkən xəbərdarlıq sisteminin 3 regionda tətbiq edilməsi	Prioritetləşmiş regionlar üzrə erkən xəbərdarlıq sistemlərinin qurulması
Fəaliyyət istiqaməti 8.1.4. Toxumçuluq və damazlıq potensialının inkişaf etdirilməsi							
8.1.4.1.	Toxumçuluğun (tingçiliyin) inkişafı üzrə hüquqi, institusional və dəstək tədbirlərinin	KTN		2026–2030	“Toxumçuluq haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun və digər	Toxum istehsal edən elmi tədqiqat müəssisə və təşkilatlarının, Toxum Fondunun fəaliyyətinin optimallaşdırılması və maddi-	İdxal olunan toxumlara dövlət nəzarəti sisteminin yaradılması; Toxum istehsalının artırılması, bu sahədə

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
	hazırlanması və icra edilməsi				normativ sənədlərin yenilənməsi; Toxum istehsal edən elmi tədqiqat müəssisə və təşkilatlarının və Toxum Fondunun fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi, idxal olunan toxumlara dövlət nəzarətinin və toxumçuluqla bağlı subsidiyalaşma alətlərinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflər hazırlanması	texniki bazasının yaxşılaşdırılması, özəl sektorun iştirakı ilə müqaviləli toxum istehsalının təşviqi, toxumçuluq sahəsində nəticəyönümlü subsidiyalaşma alətlərinin tətbiq edilməsi	özünütəminatın yaxşılaşdırılması
8.1.4.2.	Toxumçuluq (o cümlədən tingçilik) sahəsində keyfiyyətə nəzarət sisteminin gücləndirilməsi	KTN	AİBND, İN, AQT	2026–2030	Toxumçuluq (o cümlədən tingçilik) sahəsində keyfiyyətə və dövryyəyə nəzarət sisteminin təkmilləşdirilməsi üçün ehtiyacların qiymətləndirilməsi	Keyfiyyətə nəzarət sisteminin rəqəmsallaşdırılması	Toxumçuluq (o cümlədən tingçilik) sahəsində qurulmuş mütərəqqi sistem vasitəsilə keyfiyyətə və dövryyəyə nəzarətin təmin edilməsi
8.1.4.3.	Bitkiçilik sahəsində seleksiya nailiyyətlərinin uçotu və onlara nəzarət sisteminin gücləndirilməsi, seleksiya	KTN		2026–2030	Mövcud normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflər hazırlanması, seleksiya sahəsində maliyyələşmə mexanizmləri və yeni seleksiya proqramları ilə	Seleksiya nailiyyətləri üzrə normativ hüquqi bazanın və infrastrukturun yenilənməsi, UPOV tələbləri bazasında reyestr sisteminin rəqəmsallaşması, yeni yanaşma üzrə maliyyələşdirilmə	Seleksiya nailiyyətlərinin dövlət reyestri və müəlliflik və patent hüquqlarının qorunması ilə bağlı təkmil və funksional sistemin formalaşdırılması;

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
	proqramlarının icra edilməsi				bağlı təkliflər hazırlanması	mexanizminin yaradılması və özəl sektorun iştirakı ilə seleksiya proqramlarının hazırlanması	Seleksiya proqramlarının müasir metodlar tətbiq edilməklə həyata keçirilməsi
8.1.4.4.	Heyvandarlıq və balıqçılıq sahəsində seleksiya və damazlıq proqramlarının icra edilməsi	KTN		2026–2030	Seleksiya və damazlıq proqramlarının həyata keçirilməsi üçün ehtiyacların və potensialın müəyyən edilməsi	Seleksiya və damazlıq proqramlarının icrası üçün zəruri maddi-texniki baza təminatının formalaşdırılması, müasir seleksiya üsulları ilə işləmək bacarığı olan mütəxəssislərin hazırlanması, habelə damazlıq işi üzrə rəqəmsal izləmə sisteminin qurulması; Damazlıq Birliklərinin yaradılması	Heyvandarlıq və balıqçılıq sahəsində müasir metodlara əsaslanan seleksiya və damazlıq proqramlarının həyata keçirilməsi
8.1.4.5.	Yerli heyvan cinsləri və bitki növlərinin genetik ehtiyatları üzrə təkmil genetik materiallar banklarının (kolleksiyaların) yaradılması	KTN, ETN	ETSN	2026–2030	Koordinasiyalı fəaliyyətin təmin edilməsi məqsədilə işçi qrup yaradılması, mövcud vəziyyətin qiymətləndirilməsi	Genetik ehtiyatların toplanılması, saxlanması, qorunması və uçotuna dair tədbirlərin həyata keçirilməsi	Ölkədə mövcud olan, xüsusilə də itmək təhlükəsi olan aborijen heyvan cinsləri və bitki növləri üzrə genetik materialların bankları və bununla bağlı məlumat bazalarının yaradılması
8.1.4.6.	Milli atçılıq irsinin qorunması	KTN	MdN, DSX	2026–2030	Mövcud olan yerli “Qarabağ”, “Dilbaz” at cinsləri, o cümlədən Kiçik Qafqaz, Şirvan və Quba löhrəmi at cinslərinin qorunması	Müasir tələblərə uyğun seleksiya-damazlıq işinin təşkili; Mərkəzləşmiş cıdır-sınaqlarının təşkili; Cins atların genetik analizlərinin aparılması, identifikasiyası və elektron uçot sisteminə inteqrasiyası; damazlıq kitabının hazırlanması;	

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
					məqsədlə at yetişdirilməsinin təşviq edilməsi mexanizminin, atçılıq sahəsində maddi-texniki bazanın yaxşılaşdırılması ilə bağlı təkliflər hazırlanması	Yerli at cinslərinin təmizqanlılığının qorunması ilə bağlı tədbirlər görülməsi; İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə atçılıq zavodunun yaradılması; Atçılıq sahəsində yarış infrastrukturunun yaxşılaşdırılması	
Prioritet istiqamət 8.2. Aqrar xidmətlər, maliyyə resursları və innovativ texnologiyalara çıxış imkanlarının genişləndirilməsi							
Fəaliyyət istiqaməti 8.2.1. Baytarlıq və fitosanitar xidmətlər sisteminin gücləndirilməsi							
8.2.1.1.	Heyvandarlıq sahəsində normativ hüquqi aktların yenilənməsi	KTN	AQTA, İN	2026–2030	“Damazlıq heyvandarlıq haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun, eləcə də heyvandarlıq sahəsində digər normativ hüquqi aktların təhlil edilməsi və beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla təkliflər hazırlanması	Təkliflər nəzərə alınmaqla, yerli şəraitə uyğun təkmilləşdirilmiş hüquqi sənədlərin, həmçinin standart, tələb və rəqlamentlərin tətbiq edilməsi	Heyvandarlıq və heyvan sağlamlığı üzrə beynəlxalq standartlara uyğun normativ hüquqi bazanın və texniki tənzimləmə sisteminin tətbiq edilməsi
8.2.1.2.	Heyvan sağlamlığı üzrə göstərilən dövlət xidmətləri, eləcə də baytarlıq preparatları ilə təminat və xəstə heyvanların emal və utilizasiya infrastrukturunun inkişaf etdirilməsi	KTN, AQTA	İN	2026–2030	Ölkə üzrə heyvan xəstəliklərinin araşdırılması, onların yayılma arealının və risklərin müəyyən edilməsi; Baytarlıq xidmətlərinə əlçatanlığın və baytarlıq preparatlarının ölkədaxili istehsalının təşkili	Heyvan xəstəlikləri və onların yayılma arealı ilə bağlı məlumat sisteminin yaradılması; Vaksin izlənməsi üzrə rəqəmsal sistemin yaradılması və tətbiqi ilə bağlı təkliflər hazırlanması; Baytarlıq preparatlarının yerli istehsalının təşkili üçün	Heyvan xəstəliklərinin monitorinqi və vaksin izlənməsi üzrə rəqəmsal sistemin tətbiqi və baytarlıq xidmətlərinə əlçatanlığın artırılması

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
					imkanlarının təhlil edilməsi	istehsal müəssisəsinin yaradılması; Xəstə heyvanların kəsimi, emalı və utilizasiyası məqsədilə dövlət sanitar kəsim və emal müəssisələrinin yaradılması	
8.2.1.3.	Bitkiçilik sahəsində zərərli orqanizmlərin aşkarlanması sisteminin tətbiq edilməsi	KTN	AQTA	2026–2030	Bitkiçilik sahəsində zərərli orqanizmlərin aşkarlanması üçün beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla ilkin müşahidə və xəbərdarlıq sistemlərinin təhlil edilməsi və təkliflər hazırlanması	Müşahidə və xəbərdarlıq sisteminin qurulması	Beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla qurulmuş xəbərdarlıq və monitoring sisteminin məlumatları əsasında zərərvericilər və xəstəliklər barədə vaxtında proqnozların verilməsi
8.2.1.4.	İnteqrir bitki mühafizə tədbirlərindən istifadənin genişləndirilməsi	KTN		2026–2030	İnteqrir bitki mühafizə tədbirlərindən istifadənin genişləndirilməsi ilə bağlı təkliflər (dəstək mexanizmləri də daxil olmaqla) hazırlanması	Təkliflərə uyğun olaraq inteqrir bitki mühafizə tədbirlərinin tətbiqinin genişləndirilməsi istiqamətində işlər görülməsi	İnteqrir mübarizə üsullarını tətbiq edən fermerlərin sayının artırılması

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
8.2.1.5.	Bitki mühafizəsi və fumiqasiya (zərərsizləşdirmə) işlərinin infrastruktur təminatının yaxşılaşdırılması	KTN	AQTA	2026–2028	Bitki mühafizəsi və fumiqasiya işlərinin rəqəmsallaşdırılması istiqamətində təkliflər hazırlanması; Beynəlxalq standartlara uyğun zərərsizləşdirilmənin həyata keçirilməsi üçün xidmətlərin əlçatanlığının idarəetmə və infrastruktur olaraq təhlil edilməsi	Bitki mühafizəsi və fumiqasiya (zərərsizləşdirmə) işinin icrasının və monitorinqinin təmin edilməsi üçün proqram təminatının və müvafiq infrastrukturun qurulması	
8.2.1.6.	Ölkə üzrə bütün iribuynuzlu və xırdabuynuzlu heyvanların dövlət hesabına birdəfəlik identifikasiyasının təşkili və elektron uçotunun aparılması	AQTA	KTN	2027–2030	Mərhələli identifikasiya planının hazırlanması, plana uyğun olaraq identifikasiyanın həyata keçirilməsi və elektronlaşdırılması	İribuynuzlu və xırdabuynuzlu heyvanların identifikasiyasının yekunlaşdırılması	
Fəaliyyət istiqaməti 8.2.2. Aqrar maliyyə, sığorta və risk idarəetməsi mexanizmlərinin inkişaf etdirilməsi							
8.2.2.1.	Maliyyə institutlarının aqrar kreditləşmə ilə bağlı müraciətlərinin qiymətləndirilməsi imkanlarının gücləndirilməsi	KTN	İN, Tövsiyə olunur: AMB	2026–2027	Maliyyə institutlarının kənd təsərrüfatı sektoru ilə bağlı məlumatlara olan ehtiyaclarının müəyyən edilməsi	Maliyyə institutlarının məlumat ehtiyaclarına uyğun həllərin formalaşdırılması, maliyyə institutları mütəxəssisləri üçün aqrar sahə üzrə kredit müraciətlərinin	Maliyyə institutlarının məlumat ehtiyaclarının ödənilməsi sisteminin formalaşdırılması, maliyyə institutlarında aqrar sektor üzrə ixtisaslaşmış

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
						qiymətləndirilməsi ilə bağlı təlimlərin təşkil edilməsi	mütəxəssislərin sayının artırılması
8.2.2.2.	Fermerlərin güzəştli kreditlərə çıxışının yaxşılaşdırılması, kredit, zəmanət və faiz subsidiyası mexanizmlərinin genişləndirilməsi	KTN	Tövsiyə olunur: AMB, İN	2026–2030	Fermerlərin kredit resurslarına çıxışı ilə bağlı cari vəziyyətin qiymətləndirilməsi	Fermerlərin güzəştli kreditlərlə təminatının yaxşılaşdırılması üçün mexanizmlərin işlək vəziyyətə gətirilməsi, eləcə də yeni mexanizmlərin hazırlanması	Fermerlərin maliyyə resurslarına əlçatanlığının artırılması
8.2.2.3.	Aqrar Kredit Kooperativlərinin (AKK) və onların ittifaqının yaradılması, fəaliyyətinin dəstəklənməsi	KTN	Tövsiyə olunur: AMB	2027–2030	Beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla Aqrar Kredit Kooperativlərinin, eləcə də onların ittifaqının yaradılması ilə bağlı təkliflər hazırlanması, aqrar kredit kooperativinin pilot layihə olaraq yaradılması üçün təkliflər hazırlanması	Pilot layihə olaraq dövlət dəstəyi ilə aqrar kredit kooperativlərinin və onların ittifaqının yaradılması, eləcə də fəaliyyətlərinin dəstəklənməsi	Kollektiv kreditləşmə modeli əsasında fəaliyyət göstərən dayanıqlı aqrar kredit kooperativləri sisteminin formalaşdırılması
8.2.2.4.	Aqrar istehsal və emal sektorunda tətbiq edilən güzəştli kreditləşmə mexanizminin genişləndirilməsi	İN	KTN	2026–2030	“Azərbaycan Biznesinin İnkişafı Fondu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti tərəfindən aqrar istehsal və emal sahələrində müasir texnologiyaların dəstəklənməsi ilə bağlı təkliflər hazırlanması	Müvafiq təkliflərə uyğun “Azərbaycan Biznesinin İnkişafı Fondu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti tərəfindən prioritet istiqamətlərin müəyyən edilməsi və maliyyələşmənin aparılması	Prioritet istiqamətlər üzrə maliyyələşdirilmiş investisiya layihələrinin sayının artırılması
8.2.2.5.	Aqrar sığorta və subsidiya mexanizmlərinin	ASF	KTN	2026–2027	Aqrar sığorta prosesinin subsidiya mexanizmi ilə əlaqələndirilməsinin	Təkliflər əsasında tələblərə uyğun olaraq normativ hüquqi aktların hazırlanması	Subsidiya və aqrar sığorta mexanizmlərinin

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
	koordinasiyasının gücləndirilməsi				genişləndirilməsi, habelə sığorta ödənişlərinin həyata keçirilməsi prosesinin sürətləndirilməsi üçün təkliflərin hazırlanması		inteqrasiya səviyyəsinin artırılması və sığorta ödənişlərinin operativliyinin təmin edilməsi
8.2.2.6.	Aqrar sığortanın əhatə dairəsinin genişləndirilməsi	ASF	KTN	2026–2030	Aqrar sığorta mexanizmi çərçivəsində təminat verilən sığorta predmetlərin və risklərin tərkibinin bitkiçilik, heyvandarlıq və balıqçılıq üzrə genişləndirilməsi istiqamətində təkliflər hazırlanması	Müvafiq normativ hüquqi aktların qəbul edilməsi	Aqrar sığorta mexanizmi çərçivəsində təminat verilən sığorta predmetlərinin və risklərin sayının artırılması
8.2.2.7.	“Aqrar sığorta” informasiya sisteminin funksional imkanlarının genişləndirilməsi	ASF	KTN	2026–2030	“Aqrar sığorta” informasiya sistemi (ASİS) üzrə mövcud modulların funksional qiymətləndirilməsi və ehtiyacların müəyyən edilməsi	Ehtiyaclarla uyğun ASİS-in elektron modullarının və funksional imkanlarının genişləndirilməsi	Aqrar sığorta xidmətlərinin tam elektron formada icra edilməsi, əlçatanlığın artırılması
8.2.2.8.	Aqrar sığorta sahəsi üzrə risk və zərərlərin qiymətləndirilməsi metodologiyasının və müstəqil ekspertlər institutunun inkişaf etdirilməsi	ASF	KTN, DİM	2026–2030	Aqrar sığorta sahəsi üzrə zərərlərin qiymətləndirilməsi metodologiyasının və risk xəritəsinin hazırlanması, zəruri məlumatların toplanılması və müstəqil ekspertlərin sayının	Aqrar sığorta sahəsi üzrə risklər və zərərlərin qiymətləndirilməsi metodologiyalarının müəyyən edilməsi, risk xəritəsi və təlimatların hazırlanması, ekspertlərin hazırlanmasına başlanılması, ildə ən azı	Aqrar sığorta sahəsi üzrə risk xəritələrinin hazırlanması, zərərlərin qiymətləndirilməsi metodologiyalarının tətbiqi, azı 100 müstəqil ekspertin fəaliyyət göstərməsi

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
					artımının təmin edilməsi üçün təkliflər hazırlanması	2 dəfə imtahanların təşkil olunması	
8.2.2.9.	Aqrar sığorta haqlarının dövlət hesabına ödənilən hissəsinin subyektlər, predmet və risklərə münasibətdə diferensiaslaşdırılması	ASF	KTN	2026–2030	Subyektlər, predmet və risklərə münasibətdə sığorta haqqının dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına ödənilən hissəsinin artırmaqla dövlət dəstəyinin diferensiaslaşdırılması üzrə beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi	Aqrar sahədə diferensiaslaşdırılmış sistemə keçidə başlanılması	Aqrar sahədə diferensiaslaşdırılmış sistemin tam tətbiq edilməsi
Fəaliyyət istiqaməti 8.2.3. İnformasiya-məsləhət xidmətləri və innovasiya yayımı sisteminin inkişaf etdirilməsi							
8.2.3.1.	Aqrar informasiya-məsləhət sisteminin formalaşdırılması	KTN		2027–2030	Aqrar informasiya-məsləhət sistemi üzrə institusional modelin hazırlanması	Müvafiq normativ hüquqi bazanın və institusional çərçivənin formalaşdırılması, bu sahədə görülməli işləri özündə ehtiva edən konsepsiya sənədinin və tədbirlər planının hazırlanması; İnformasiya-məsləhət xidmətlərinin rəqəmsallaşdırılması istiqamətində imkanların müəyyənləşdirilməsi	Ölkə üzrə informasiya-məsləhət xidmətləri şəbəkəsinin yaradılması

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
8.2.3.2.	Aqroekoloji məlumatlar əsasında bölgələrin müxtəlif məhsullar üzrə ixtisaslaşmasının aparılması və fermerlərin məlumatlandırılması	KTN	ETSN	2027–2030	Seçilmiş pilot bölgələri üzrə aqroekoloji xüsusiyyətlərin istehsala təsiri barədə təhlillər aparılması və hesabatlar hazırlanması	Aqroekoloji məlumatlar əsasında qərarvermə alətlərinin (elektron) və regional ixtisaslaşma xəritələrinin hazırlanması	Ölkədə aqrar məhsullar üzrə ixtisaslaşmanın tamamlanması və fermerlərin məlumatlılıq səviyyəsinin artırılması
8.2.3.3.	Orqanik kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalı ilə bağlı fermerlərin məlumatlandırılması	KTN	AQTA, İN	2027–2030	Orqanik kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsal gücünün qiymətləndirilməsi və potensial məhsulların və regionların seçilməsi	Seçilmiş regionlarda fermerlər arasında təbliğat-təşviqat tədbirlərinin həyata keçirilməsi, pilot orqanik təsərrüfatların və təlim proqramlarının təşkil edilməsi	Orqanik kənd təsərrüfatı ilə bağlı nümunəvi təsərrüfat modellərinin formalaşdırılması, fermerlərin orqanik təsərrüfatçılıqla bağlı məlumatlılıq səviyyəsinin artırılması
Prioritet istiqamət 8.3. Dəyər zənciri inteqrasiyasına əsaslanan ixracyönümlü aqrobiznesin inkişafı							
Fəaliyyət istiqaməti 8.3.1. Aqrar-emal sənayesinin inkişaf etdirilməsi							
8.3.1.1.	Pambıq emalı sənayesinin inkişaf etdirilməsi	İN	KTN	2026–2030	İplik və parça istehsalının təşviq edilməsi üçün güzəştli kreditlərin ayrılması, ipək və xalçaçılıq üzrə emal sahələrinin institusional təkmilləşdirilməsi, pambıq mahlıcı və ipliği üçün məhsul	Azi 2 yeni iplik və ya parça emalı müəssisəsinin dəstəklənməsi	Pambıq mahlıcının iplik istehsalına yönəldilən hissəsinin, eləcə də ipliğin parça istehsalına yönəldilən hissəsinin artırılması

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
					subsidiyasının tətbiq edilməsi		
8.3.1.2.	Bitki yağlarının istehsalı klasterinin formalaşdırılmasının təşviqi	KTN	İN	2026–2030	Bitki yağları istehsalının artırılması üçün bitkiçilik sahəsinin dəstəklənməsi, investisiyaların cəlb edilməsi üçün təşviq mexanizminin tətbiq edilməsi	Azı 2 bitki yağı emalı zavodunun yaradılması	
8.3.1.3.	Şərab istehsalının təşviqi	KTN	İN	2026–2030	Kiçik şərab istehsalı müəssisələrinin yaradılması və modernləşdirilməsinin təşviqinə dair təkliflər hazırlanması	Şərab istehsalının dəstəklənməsi mexanizminin formalaşması və tətbiq edilməsi	Kiçik butik tipli şərab istehsalçılarının sayının 20-yə çatdırılması
8.3.1.4.	Meyvə-tərəvəz məhsullarının emalı sahələrinin inkişafının təşviqi	KTN	İN	2026–2030	Emala yönələn meyvə-tərəvəz xammalına məhsul subsidiyasının tətbiqi, investisiyaların cəlb edilməsi üçün təşviq mexanizminin tətbiq edilməsi	Emal edilən meyvə-tərəvəz məhsullarının həcmində davamlı artması	
8.3.1.5.	Süd emalı sahələrinin inkişafının təşviqi	KTN	İN	2026–2030	Emala yönəlmiş südə subsidiyanın verilməsi, müddətli vergi güzəştlərinin tətbiq edilməsi; Süd və süd məhsulları satışında ödəniş müddəti, təbii məhsulların	Emal edilən yerli südün həcmində davamlı artması	

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
					fərqləndirilməsi ilə bağlı normativ hüquqi bazanın formalaşdırılması, investisiyaların cəlb edilməsi üçün təşviq mexanizminin tətbiq edilməsi		
8.3.1.6.	Ət məhsulları emalı sahələrinin inkişafının təşviqi	KTN	İN	2026–2030	Kəsimxanalarda kəsilən iribuynuzlu heyvanlara müəyyən edilmiş şərtlər ilə subsidiyanın, müddətli vergi güzəştlərinin, investisiyaların cəlb edilməsi üçün təşviq mexanizminin tətbiq edilməsi	Ət və ət məhsulları istehsalının həcmnin davamlı artması	
8.3.1.7.	Gön-dəri və yun xammalının emala yönəldilməsinin dəstəklənməsi	KTN	İN	2027–2030	Yun və gön-dəri toplama məntəqələrinin, eləcə də yun emalı müəssisəsinin yaradılmasının dəstəklənməsi mexanizminin formalaşdırılması; Yun və dəri üçün məhsul subsidiyasının tətbiq edilməsi	Emal və ixrac edilən gön-dəri və yunun həcmnin davamlı artması	
Fəaliyyət istiqaməti 8.3.2. Aqrar istehsal vasitələri sənayesinin inkişaf etdirilməsi							
8.3.2.1.	Gübrə istehsalının təşviqi	İN	KTN, AQTA	2027–2030	Gübrə istehsalı imkanlarının qiymətləndirilməsi	Yeni gübrə istehsalı layihələrinin dəstəklənməsi və investisiya təşviqlərinin tətbiq edilməsi	Gübrə istehsalının artırılması və daxili tələbatın təminat səviyyəsinin yerli

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
							istehsal hesabına yüksəldilməsi
8.3.2.2.	Yem istehsalının təşviqi	KTN	İN	2027–2030	Yem istehsalının xammal, texnika ilə və texnologiyalarla təminatının yaxşılaşdırılması üçün ehtiyacların qiymətləndirilməsi, bu sahədə vergi və gömrük güzəştlərinin tətbiqi	Yerli yem istehsalının və yem təminatında yerli istehsalın payının artırılması	
Fəaliyyət istiqaməti 8.3.3. Aqrar sahədə logistika infrastrukturunun və təchizat sisteminin inkişaf etdirilməsi							
8.3.3.1.	Südtoplama məntəqələrinin logistika infrastrukturunun yaxşılaşdırılması və süd təchizatı zəncirinin dəstəklənməsi	KTN	İN, AQTA	2026–2030	Südtoplama məntəqələrinin yaradılması üçün ehtiyacların qiymətləndirilməsi, südün toplanmasında və daşınmasında istifadə olunan maşın və avadanlıqların alınmasının dəstəklənməsi üçün təkliflərin hazırlanması	Ehtiyaclara uyğun süd toplama məntəqələrin yaradılması, o cümlədən südün daşınması zamanı istifadə olunan maşın və avadanlıqların alınması üçün dəstək mexanizminin formalaşdırılması	Regionlar üzrə süd təchizatı zəncirinin optimallaşdırılması və sənaye emalına yönəldilən süd həcmının artırılması
8.3.3.2.	Kənd təsərrüfatı təyinatlı soyuducu anbar şəbəkəsinin genişləndirilməsi	KTN	İN	2026–2030	Soyuducu anbar şəbəkəsinin genişləndirilməsi istiqamətində ehtiyacların müəyyən edilməsi	Yeni soyuducu anbar layihələrinin dəstəklənməsi və mərhələli istismara verilməsi	Regionlar üzrə soyuducu anbarların həcmının 100 min ton artırılması

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
8.3.3.3.	Taxıl saxlanması üzrə logistika sistemlərinin inkişaf etdirilməsi	KTN	İN	2026–2030	Taxıl silolarına tələbatın müəyyən edilməsi məqsədilə araşdırmanın aparılması və bu tələbatın ödənilməsi üçün dəstək tədbirləri ilə bağlı təkliflər hazırlanması	Taxıl silolarının tələbə uyğun olaraq qurulması üçün müvafiq dəstək mexanizminin formalaşdırılması və tətbiq edilməsi	Taxıl saxlanma həcmının azı 150 min kubmetr artırılması
8.3.3.4.	Ərzaq məhsullarının dövlət sifarişi ilə satınalma sisteminin institusional və funksional baxımdan gücləndirilməsi	KTN	AİBND	2026–2030	Dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına ərzaq məhsullarının mərkəzləşdirilmiş tədarükündə birbaşa fermerlərdən və emalçılardan tədarükünün təşviqi məqsədilə beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi və normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflər hazırlanması	Müvafiq normativ hüquqi aktların təsdiqi və ərzaq məhsullarının dövlət sifarişi ilə satınalma sisteminin təkmilləşdirilməsi	Ərzaq məhsullarının mərkəzləşdirilmiş qaydada dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına satın alınması prosesində istehsalçı fermerlərdən və emalçılardan alış payının artırılması
Fəaliyyət istiqaməti 8.3.4. İxracıyönümlü aqrobiznes və aqropark modelinin inkişaf etdirilməsi							
8.3.4.1.	İxracıyönümlü aqrobizneslər üçün ixracın təşviqi üzrə ünvanlı dəstək mexanizmlərinin yaradılması və icrası	İN, KTN		2026–2030	Aqrobizneslər üçün ixracın təşviqi üzrə ünvanlı dəstək mexanizminə dair təkliflərin, aidiyyəti qurumlarla razılaşdırılmaqla, təsdiq üçün təqdim edilməsi	Dəstək mexanizminin tətbiq olunması	Qeyri-ənənəvi xarici bazarlara ixrac həcmının artırılması

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
8.3.4.2.	Aqrar istehsal və emal müəssisələrinin kommunal infraqurumlarına çıxış imkanının artırılması	KNT, İN	“Azərişiq” ASC, digər aidiyyəti orqanlar (qurumlar)	2026–2030	Kommunal xidmətlərə çıxış üzrə ehtiyacların qiymətləndirilməsi, subsidiyalaşdırma və ya dəstək mexanizmlərinin hazırlanması	Aqrar istehsal və emal müəssisələrinin kommunal infraqurumlarına qoşulma xərclərinin azaldılması üçün dəstək mexanizminin tətbiqi (texniki şərtin alınmasının subsidiyalaşdırılması)	Aqrar istehsal və emal müəssisələrinin enerji, su və qaz təminatı infraqurumunun genişləndirilməsi və kommunal xidmətlərə çıxış imkanlarının artırılması
8.3.4.3.	İstixana sahələrinin inkişafı üçün stimullaşdırma mexanizmlərinin tətbiqi	KTN	İN	2026–2030	Yeni nəsil istixanaların yaradılmasına investisiyaların təşviqi üzrə dəstək mexanizminin hazırlanması və icrası; Elektrik enerjisi, qaz və digər xidmətlərə qoşulma xərclərinin subsidiyalaşdırılması mexanizminin hazırlanması və icrası; İstixanaların qurulmasının dəstəklənməsi məqsədilə avadanlıqların güzəştli şərtlərlə satışının həyata keçirilməsi; Layihə əsaslı dəstəklənmə üçün araşdırmaların aparılması və təkliflər hazırlanması		250 hektar sahədə yeni istixana qurulması (o cümlədən Şərqi Zəngəzurda 122 hektar), fəaliyyətini dayandırmış 250 hektar istixananın modernləşdirilməsi
8.3.4.4.	İntensiv bağların genişləndirilməsinin dəstəklənməsi	KTN		2026–2030	İntensiv bağçılığın genişləndirilməsinə yönəlmiş müxtəlif dövlət dəstəyi tədbirlərinə dair yenilənmiş təkliflərin işlənməsi və icrasına başlanılması		Ölkə üzrə intensiv bağların sahəsinin 70 min hektara çatdırılması
8.3.4.5.	Kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçıların qlobal və regional bazarlarda qəbul edilən sertifikatları əldə etməsi məqsədilə subsidiya mexanizmlərinin	KTN	İN, AİBND, AQT	2027–2030	Yerli sahibkarların müxtəlif ölkələrdə qəbul olunan sertifikatları (ixrac məqsədli) əldə etmələri üçün subsidiya mexanizminin tətbiqi məqsədilə araşdırma aparılması və ehtiyacları uyğun təkliflər hazırlanması	Sertifikatlaşdırma üzrə subsidiya mexanizminin tətbiqi və sertifikat əldə edən istehsalçıların sayının artırılması	Hər il azı 2 istehsalçının qlobal bazarlarda tanınan sertifikat almasının dəstəklənməsi

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
	formalaşdırılması və tətbiq edilməsi						
8.3.4.6.	Aqroparkların yeni inkişaf modelinə keçidinin dəstəklənməsi	KTN (Yevlax aqroparkına münasibətdə İN)		2027–2030	Beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi, mövcud vəziyyətin təhlili və aqroparkların inkişafı və ixrac potensialının artırılması üçün kompleks təkliflər hazırlanması	Aqroparklar üçün xüsusi dəstək mexanizminin tətbiq edilməsi	Aqroparklar üzrə istehsal həcminin artırılması, azı 5 aqroparkın ixracyönlü fəaliyyətinin təmin edilməsi
8.3.4.7.	Yerli aqrar məhsullarının brendləşdirilməsi	KTN	İN	2026–2030	Regional mənşəli məhsulların identifikasiyası və brendləşmə potensialının qiymətləndirilməsi	Məhsulların brendləşdirilməsi üzrə dəstək mexanizminin tətbiq edilməsi	Regional brend statusu əldə etmiş məhsulların sayının artırılması
Prioritet istiqamət 8.4. Aqrar sahədə müasir idarəetmə, standartlaşdırma və insan kapitalının inkişaf etdirilməsi							
Fəaliyyət istiqaməti 8.4.1. Aqrar sahədə institusional və rəqəmsal idarəetmənin, data əsaslı qərarvermə sistemlərinin gücləndirilməsi							
8.4.1.1.	Kənd təsərrüfatında data əsaslı effektiv idarəetmənin təşkili üçün süni intellekt həllərinin genişləndirilməsi	KTN		2026–2030	Aqrar sektorda tətbiq edilən süni intellekt həllərinin genişləndirilməsi, modulların sayının 10-a çatdırılması		Süni intellektdən istifadə etməklə hazırlanan modulların sayının 30-a çatdırılması
8.4.1.2.	EKTİS-in mövcud altsistemlərinin imkanlarının genişləndirilməsi	KTN	RİNN, digər qurumlar	2026–2030	EKTİS-in yeni çağırışlara uyğun təkmilləşdirilməsi məqsədilə dəyişikliklər edilməsi və yeniliklərə	EKTİS-də mövcud altsistemlərin təkmilləşdirilməsi və ehtiyaca uyğun olaraq yeni altsistemlərin və	EKTİS-in kənd təsərrüfatı sahəsində fəaliyyət göstərən subyektləri zəruri olan xidmət və informasiyaları təmin

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
					dair təkliflər hazırlanması; Aidiyyəti qurumların elektron platformalarında olan məlumatların mübadiləsi imkanlarının qiymətləndirilməsi və təkliflər hazırlanması	infrastrukturun formalaşdırılması; Aidiyyəti qurumlarla birlikdə məlumatların EKTİS ilə inteqrasiyası üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsi	edən vahid platformaya çevrilməsi
8.4.1.3.	Kənd təsərrüfatı texnikasına texniki nəzarətin institusional təşkilinin təkmilləşdirilməsi və maddi-texniki baza baxımından gücləndirilməsi	KTN		2026–2030	Kənd təsərrüfatı texnikasına texniki nəzarətin təkmilləşdirilməsi üçün ehtiyacların müəyyənəşdirilməsi və müvafiq təkliflər hazırlanması	Kənd təsərrüfatı texnikasına texniki nəzarətin institusional təşkilinin yenilənməsi, müvafiq maddi-texniki bazanın yaxşılaşdırılması, EKTİS bazasında texnikaya nəzarət altsisteminin yaradılması və dövlət orqanlarının (qurumlarının) informasiya ehtiyatlarına və sistemlərinə inteqrasiyasının təmin edilməsi	Kənd təsərrüfatı texnikasına texniki nəzarətin yeni mexanizmlər əsasında təmin edilməsi
8.4.1.4.	Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən qurumlarda idarəetmənin səmərəliliyinin artırılması	KTN		2027–2028	Beynəlxalq təcrübə araşdırılaraq mövcud qurumların institusional optimallaşdırılması, təsərrüfat hesablı müəssisələrdə korporativ idarəetmə sistemlərinin təkmilləşdirilməsi üzrə təkliflər hazırlanması	Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin tabeliyindəki qurumlarda optimallaşdırılmanın aparılması, korporativ idarəetmənin tətbiqi ilə bağlı islahatların həyata keçirilməsi və səmərəliliyin artırılması	

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
8.4.1.5.	Aqrar sahədə normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi	KTN		2026–2027	“Aqrar sahə haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu layihəsinin hazırlanması və qəbul edilməsi		
Fəaliyyət istiqaməti 8.4.2. Aqrar subsidiya və dəstək mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi							
8.4.2.1.	İribuynuzlu heyvandarlıqda cins tərkibinin yaxşılaşdırılması və yeni dəstək mexanizmlərinin tətbiqi	KTN		2026–2030	Cins heyvanların güzəştə satışının təşviqinin təkmilləşdirilməsi, yeni dəstək mexanizminin formalaşdırılması (heyvan və məhsul subsidiyası)	Damazlıq heyvanların güzəştə satışının təşkili, südlük və ətlük təsərrüfatların cins damazlıq heyvanlarla təminatının yaxşılaşdırılması, süni mayalanmada təkmilləşdirilmiş və diferensiaslaşdırılmış dəstək mexanizminin tətbiqi, müasir tələblərə cavab verən yeni təsərrüfatların yaradılması	Yüksək məhsuldar cins heyvanların ümumi sürüdə payının minimum 10 faizə çatması, mal əti istehsalı həcmində 20 faiz, süd istehsalı həcmində 10 faiz artırılması
8.4.2.2.	Qoyunçuluqda cins tərkibinin yaxşılaşdırılmasının, yarım intensiv təsərrüfatların formalaşdırılmasının dəstəklənməsi	KTN		2026–2030	Qoyunçuluqda yarım intensiv təsərrüfatların yaradılmasının dəstəklənməsi ilə bağlı təkliflər hazırlanması	Müvafiq dəstək tədbirlərinin müəyyən edilməsi və icrasına başlanılması; Təsərrüfatlar üçün artezian quyuların qazılmasının subsidiyalaşdırılması mexanizminin tətbiqi	Qoyun əti istehsalı həcmində azı 9 faiz artırılması
8.4.2.3.	Quşçuluq sahəsinin inkişafının stimullaşdırılması	KTN	İN	2026–2030	Quşçuluq təsərrüfatları üzrə ehtiyacların qiymətləndirilməsi; Sahənin xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla torpaqların kateqoriyasının, yaxud	Toyuq damlarının və kəsimxanalarının qurulması üçün dəstək mexanizminin hazırlanması, yumurta istehsalı istiqamətində emal müəssisəsinin yaradılmasının	Quş əti istehsalının 30 faiz, yumurta istehsalının 27 faiz artırılması

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
					məqsədli təyinatının dəyişdirilməsi istiqamətində işlərin sürətləndirilməsi üçün tədbirlər görülməsi	dəstəklənməsi üçün mexanizmin hazırlanması, damazlıq işinin təşviqinin dəstəklənməsi	
8.4.2.4.	Kənd təsərrüfatı texnikası və avadanlıqlarının satışına tətbiq olunan güzəşt mexanizmlərinin effektivliyinin artırılması	KTN	İN	2026–2030	Texnika və avadanlıqların satışına diferensial güzəşt mexanizminin tətbiqi və güzəştli kreditləşmə ilə bağlı tədbirlər görülməsi (kombayn, traktor, lazerli malalar və s.)		Prioritetlərə və ehtiyacları uyğun olaraq aqrar sahənin texnika və avadanlıqlarla təminatının yaxşılaşdırılması
8.4.2.5.	Aqrar istehsal və emal sahələrində vergi siyasətinin dəyər zənciri üzrə optimallaşdırılması	NK	KTN, İN, DGK	2026–2030	Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı və emalı sahələrində vergi siyasətinin dəyər zəncirinin növbəti mərhələləri üzrə təkmilləşdirilməsinə dair təkliflərin hazırlanması və cari ilin sonunadək təqdim edilməsi; Növbəti mərhələdə sözügedən təkliflərin təkmilləşdirilməsi		Kənd təsərrüfatı və aqrar dəyər zəncirində rəqabətqabiliyyətliliyin, investisiya fəallığının, əlavə dəyərin yaradılmasının və iqtisadi səmərəliliyin artırılması
8.4.2.6.	Buğda istehsalının artırılması ilə bağlı stimullaşdırma tədbirlərinin həyata keçirilməsi	KTN	İN	2026–2030	Ərzaqlıq buğda istehsalının regionlaşması istiqamətində işlər görülməsi; Buğda əkini sahələrində lazerli mala tətbiqinin subsidiyalaşdırılması		Buğda məhsuldarlığının ixtisaslaşmış rayonlarda 50 sentner/hektara çatdırılması, buğda istehsalı həcmnin ölkə üzrə 20 faiz artırılması
8.4.2.7.	Pambıq istehsalının artırılması ilə bağlı stimullaşdırma	KTN	İN	2026–2030	İxtisaslaşmış rayonlar üzrə məhsul istehsalına subsidiya mexanizminin ehtiyacları uyğun yenilənməsi və tətbiqi, toxumçuluğun inkişafının dəstəklənməsi, pambıq əkini sahələrində lazerli mala tətbiqinin subsidiyalaşdırılması		İxtisaslaşmış rayonlar üzrə pambığın məhsuldarlığının 50 sentner/hektara çatdırılması, pambığın

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
	tədbirlərinin həyata keçirilməsi						istehsal həcmnin 17 faiz artırılması
8.4.2.8.	Kənd təsərrüfatı fəaliyyəti ilə məşğul olan qadın və gənc fermerlər üçün xüsusi dəstək mexanizmlərinin və layihələrinin həyata keçirilməsi	KTN	İN, AMB	2027–2030	Kənd təsərrüfatı fəaliyyəti ilə məşğul olan qadın və gənc fermerlərin dəstəklənməsi üzrə mexanizmin formalaşdırılması	Qadın və gənc fermerlərə istiqamətlənmiş dəstək mexanizminin tətbiq edilməsi	Kənd təsərrüfatı fəaliyyəti ilə məşğul olan qadın və gənc fermerlərin sayının artırılması
8.4.2.9.	Kənd təsərrüfatında kooperasiyalaşma və assosiasiyaların inkişafının dəstəklənməsi	KTN	İN, NMRNK	2027–2030	Nümunəvi kooperativlərin, eləcə də assosiasiyaların yaradılması ilə bağlı beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla təkliflərin hazırlanması, azı 1 model assosiasiyanın yaradılması, aqrar istehsal kooperativlərinin və onların ittifaqlarının pilot olaraq yaradılması üçün təkliflərin hazırlanması	Pilot olaraq Naxçıvan Muxtar Respublikasında 1 model kooperativin dövlət dəstəyi ilə yaradılması, aqrar məhsul istehsalı (süd, ət, qoyunçuluq və s.) kooperativləri və onların ittifaqlarının (birliklərinin) dövlət dəstəyi ilə pilot olaraq yaradılması və fəaliyyətinin dəstəklənməsi	Ümumilikdə 5 funksional nümunəvi kooperativin, 3 funksional nümunəvi assosiasiyanın (ittifaqın) fəaliyyətə başlaması
Fəaliyyət istiqaməti 8.4.3. Aqrar elm, təhsil sahələrinin və insan kapitalının inkişaf etdirilməsi							
8.4.3.1.	Aqrar sahədə ikili diplom proqramlarının genişləndirilməsi və xarici universitetlə birgə	KTN	ETN	2026–2030	İkili diplom proqramlarının əhatə etdiyi ixtisaslar, tərəfdaş ölkələrin və təhsil alanların sayının artırılması, seçilmiş	İkili diplom proqramları üzrə təhsil alan tələbələrin sayının artırılması, azı 2 nüfuzlu universitetlə ikili diplom proqramlarının tətbiq edilməsi	Aqrar ixtisaslar üzrə ikili diplom proqramlarından məzun olanların ümumi sayının 500-ə çatdırılması, bir xarici

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
	universitetin yaradılması				xarici universitetlə birgə universitetin yaradılması imkanlarının araşdırılması		universitetlə əməkdaşlıq çərçivəsində birgə universitetin yaradılması
8.4.3.2.	Aqrar sahə üzrə peşə standartlarının hazırlanması və təhsilin məzmununun yenilənməsi	ƏƏSMN, KTN	ETN, DİM	2026–2030	Aqrar sahə üzrə əmək bazarının tələblərinə uyğun peşə və kvalifikasiya standartlarının sayının artırılması, təhsil proqramları üzrə kurikulumların yenilənməsi	Müəyyən edilmiş ehtiyaqlara uyğun peşə və təhsil standartlarının hazırlanması, həmçinin yenilənməsi, kurikulumlar və təlim materiallarının yenilənməsi, istehsalat təcrübəsi və stajkeçmə üzrə layihələrin icrası, aqrar sahə üzrə təhsilverənlərin ixtisasının artırılması	Azı 30 yeni peşə və kvalifikasiya standartının hazırlanması, azı 10 proqramın kurikulumunun yenilənməsi, azı 100 tələbənin xaricdə istehsalat təcrübəsinin təşkili, azı 50 təhsilverənin təlimlərə cəlb edilməsi
8.4.3.3.	Aqrar sahədə fəaliyyət göstərən mütəxəssislərin reyestrinin yaradılması və onların təlim proqramlarına cəlb edilməsi	KTN		2027–2030	Aqrar sahədə fəaliyyət göstərən mütəxəssislərin reyestrin hazırlanması üçün prosedurun müəyyən edilməsi	Aqrar sahədə fəaliyyət göstərən azı 5 istiqamət üzrə (baytarlıq, aqronomluq və s.) mütəxəssislərin reyestrinin hazırlanması və təlim proqramının tətbiqinə başlanması	Aqrar sahədə fəaliyyət göstərən bütün istiqamətlər üzrə mütəxəssislərin reyestrinin yaradılması
8.4.3.4.	Aqrar sahədə qeyri-formal məşğulluğun azaldılması	KTN, ƏƏSMN	İN, DSK	2026–2027	Kənd təsərrüfatında qeyri-formal məşğulluq səviyyəsinin qiymətləndirilməsi	Kənd təsərrüfatında qeyri-formal məşğulluq səviyyəsinin mərhələli azaldılmasına dair zəruri təkliflərin hazırlanması, normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi	
8.4.3.5.	Elmi tədqiqat institutlarının idarəetmə sistemlərinin	KTN		2026–2027	Beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla elmi tədqiqat institutlarının idarəetmə sistemlərinin təkmilləşdirilməsi, eləcə də institusional islahatlarla bağlı kompleks işlər görülməsi		

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
	modernləşdirilməsi, institusional islahatlar aparılması						
8.4.3.6.	Beynəlxalq elmi tədqiqat mərkəzləri ilə əməkdaşlığın genişləndirilməsi	KTN		2027–2030	Beynəlxalq elmi tədqiqat mərkəzləri ilə əməkdaşlığın genişləndirilməsi üçün tədbirlər planının hazırlanması və icrasının təmin edilməsi	Birgə konfransların təşkili və tədqiqat layihələrinin icrası, elmi işçilərin mübadiləsi istiqamətində tədbirlər görülməsi	Beynəlxalq tərəfdaş mərkəzlərlə birlikdə azı bir mükəmməllik və innovasiya mərkəzinin yaradılması
8.4.3.7.	Aparılan elmi tədqiqatların müasir tələblərə uyğun olaraq keyfiyyətinin yüksəldilməsi və gənclər arasında elmi tədqiqatların aparılmasına marağın artırılması	KTN		2026–2030	Keyfiyyətli elmi tədqiqatların aparılması, eləcə də alınan nəticələrin nüfuzlu nəşrlərdə çap edilməsi üçün müxtəlif növ maddi və qeyri-maddi stimullaşdırıcı mexanizmlərin hazırlanması, elmi tədqiqatların aparılmasında layihə əsaslı maliyyələşməyə keçidin qiymətləndirilməsi	Elmi tədqiqatlara marağın artırılması (xüsusən də gənclər arasında) mexanizminin hazırlanması və tətbiq edilməsi	Aparılan elmi tədqiqatların sayının artırılması; İndeksləşdirilmiş jurnallarda çap olunan məqalələrin sayının 2027-ci ildən başlayaraq hər il 10 faiz artması, beynəlxalq konfranslarda iştirak sayının artırılması aqrar sahədə elmi tədqiqatlarla məşğul olan gənc alimlərin sayının artırılması
8.4.3.8.	Elmi tədqiqat institutlarının infrastruktur təminatının yaxşılaşdırılması	KTN	İN	2026–2030	Bitkiçilik, heyvandarlıq və balıqçılıq istiqamətləri üzrə elmi tədqiqat institutlarının müasir infrastruktur təminatı ehtiyaclarının	Ehtiyaclara uyğun olaraq infrastruktur təminatının yaxşılaşdırılması ilə bağlı təkliflər hazırlanması və bu istiqamətdə tədbirlərin həyata keçirilməsi, müasir	Elmi tədqiqat institutlarının müasir tələblərə uyğun infrastrukturla təminat səviyyəsinin artırılması

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
					qiymətləndirilməsi və bu əsasda müvafiq inkişaf təkliflərinin hazırlanması; Elmi tədqiqat institutlarının müasir infrastruktur təminatına ehtiyaclarının qiymətləndirilməsi	laboratoriya və təlim-təcrübə sahələrinin yaradılması, balıq və su bioresurs ehtiyatlarının tədqiqi üçün müasir təchizata malik elmi tədqiqat gəmisinin təmin edilməsi	
Prioritet istiqamət 8.5. Balıqçılıq və akvakultura sahəsində dayanıqlı istehsal və bazar potensialının gücləndirilməsi							
Fəaliyyət istiqaməti 8.5.1. Balıq ehtiyatlarının qorunması, idarəetmə və nəzarət potensialının gücləndirilməsi							
8.5.1.1.	Balıqçılıq və akvakultura sahəsində normativ hüquqi bazanın müasir tələblərə uyğunlaşdırılması	KTN	ETSN	2026–2027	“Balıqçılıq haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun və digər normativ aktların yenilənməsi ilə bağlı təkliflərin hazırlanması və müvafiq layihələrin təsdiq edilməsi	Akvakulturada torpaq istifadəçiliyi, marikultura (dəniz akvakulturası) və digər tənzimləmələrlə bağlı normativ hüquqi bazanın formalaşdırılması	Balıqçılıq və akvakultura sahəsində beynəlxalq standartlara uyğun normativ hüquqi bazanın yaradılması
8.5.1.2.	Balıqçılıq və akvakultura sahəsində nəzarət və idarəetmə sistemlərinin modernləşdirilməsi və rəqəmsallaşdırılması	KTN		2026–2028	İnzibati prosedurların sadələşdirilməsinə dair təkliflərin hazırlanması, akvakultura sahəsində sanitariya nəzarəti qaydalarının təkmilləşdirilməsi və bu istiqamətdə normativ hüquqi aktların, habelə elektron qeydiyyatın aparılması ilə bağlı təkliflərin hazırlanması	Akvakultura təsərrüfatlarının yaradılması üçün uyğun ərazilərin müəyyən olunması, təsərrüfatların elektron qeydiyyatının aparılması, balıqçılıq gəmi və qayıqlarının elektron izləmə sisteminin qurulması, balıqçılıq ov alətləri, ləvazimat və avadanlıqlarının uçuğunun təmini məqsədilə informasiya sisteminin qurulması	Balıqçılıq və akvakultura sahəsində sanitariya nəzarəti sisteminin beynəlxalq tələblərə uyğun təşkili, nəzarət və idarəetməni həyata keçirmək üçün informasiya sisteminin yaradılması

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
8.5.1.3.	Balıq ovunun dayanıqlı əsaslarla təşkili, izlənməsi və bu sahədə nəzarətin gücləndirilməsi	KTN	DİN, DSX	2026–2030	Balıq ovu məhsullarının quruya və dənizə çıxış sahələrinin mərkəzləşdiyi vətəgələrdə nəzarət və qeydiyyat sisteminin təşkil edilməsi	Balıq ovu nəzarətinin təşkili üçün Xəzər dənizinin (gölünün) Azərbaycan Respublikasına mənsub olan hissəsində və daxili sulara vətəgə sahələrində müvafiq infrastrukturun qurulmasının təmin edilməsi, balıq mühafizə tədbirləri üçün gəmi (qayıq) və texniki təminatın yaxşılaşdırılması	Balıq ehtiyatlarının qorunması və ekoloji balansın saxlanılması üçün balıq ovunun ekosistemə daha uyğun prinsiplər əsasında aparılması və balıq ovuna nəzarətin təşkil edilməsi
8.5.1.4.	Balıqartırma fəaliyyətinin gücləndirilməsi	KTN	İN	2026–2030	Balıq ehtiyatlarının elmi qiymətləndirilməsi və balıq buraxılışı ehtiyacının müəyyən olunması; Göygöl rayonunun Çaykənd balıqartırma təsərrüfatının yenidən qurulmasının layihələndirilməsi	Göygöl rayonunun Çaykənd balıqartırma təsərrüfatının və Ağdərə rayonunda yeni balıqartırma təsərrüfatının qurulması, digər balıqartırma təsərrüfatlarının müasirləşdirilməsi	Balıqartırma təsərrüfatının fəaliyyətinin təmin edilməsi
Fəaliyyət istiqaməti 8.5.2. Balıqçılıq məhsulları üzrə istehsal və ixrac imkanlarının genişləndirilməsi							
8.5.2.1.	Balıqçılıq sahəsində inkişaf zonalarının müəyyən edilməsi	KTN		2026–2030	Balıq və digər su bioresurslarının istehsalına, artırılmasına, mühafizəsinə, bərpasına və istifadəsinə dair mövcud vəziyyətin araşdırılması və	Regional səviyyədə inkişaf zonalarının müəyyən edilməsi və sektoral klasterlərin yaradılması ilə bağlı araşdırmalar aparılması və təkliflər hazırlanması	Akvakultura sahəsində 1 aqroparkın yaradılması, zonaların müəyyən edilməsi

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
					potensialın qiymətləndirilməsi		
8.5.2.2.	Balıqçılıq sahəsində damazlıq işinin gücləndirilməsi	KTN		2026–2030	Mövcud vəziyyətin qiymətləndirilməsi və hesabatın hazırlanması, balıqçılıq sahəsində damazlıq planının hazırlanması, damazlıq işinin elektron izləmə sisteminin qurulması və dəstək tədbirlərinin icrası		Damazlıq balıqçılıq təsərrüfatının formalaşdırılması
8.5.2.3.	Balıqçılıq və akvakultura sahəsində dəstək mexanizminin formalaşdırılması	KTN	İN	2026–2030	Balıqçılıq və akvakultura məhsulları istehsalı və emalı sahəsində subsidiyaların və güzəştlərin verilməsi ilə bağlı təkliflər hazırlanması	Subsidiya və güzəştlərin balıqçılıq və akvakultura sahəsində tətbiq edilməsi	Akvakultura subyektlərinin məhsul buraxılışının 7700 tona çatdırılması

9. Akronimlər

ADSEA	–	Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi
AİBNDA	–	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Agentliyi
AMB	–	Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı
AQTA	–	Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi
ASF	–	Aqrar Sığorta Fondu
“Azərişiq”	–	“Azərişiq” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
ASC		
DGK	–	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi
DİM	–	Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzi
DİN	–	Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi
DSK	–	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi
DSX	–	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti
EN	–	Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi
ETN	–	Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi

ETSN	-	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi
ƏƏSMN	-	Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi
İN	-	Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi
KTN	-	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi
MdN	-	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi
NK	-	Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti
NMRNK	-	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabineti
RİNN	-	Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi
YİHO	-	Yerli İcra Hakimiyyəti Orqanları